

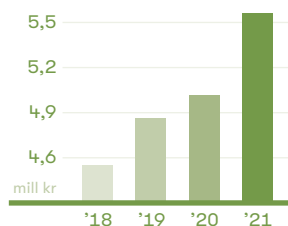
Nortura SA Årsmelding 2021

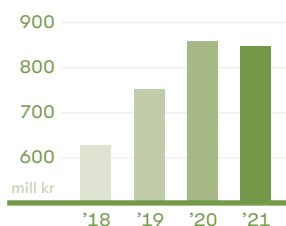
Nortura
bondens selskap

NØKKELTALL

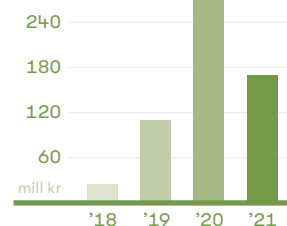
Omsetning per årsverk

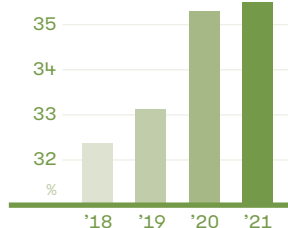
Driftsresultat før av- og nedskrivninger (EBITDA)

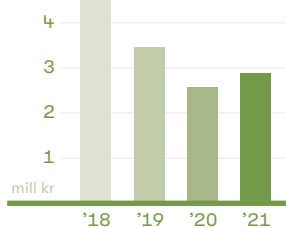
Resultat før etterbetaling / skatt

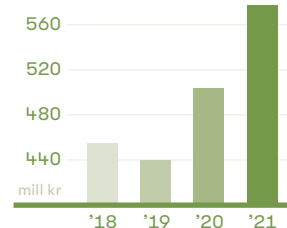
Egenkapitalandel %

Netto rentebærende gjeld / EBITDA

Ytelser utover nettonotering

Tall i millioner kr	2021	2020	2019	2018
Omsetning	26 613	24 722	23 728	23 449
Omsetning per årsverk	5,56	5,06	4,86	4,55
Driftsresultat før av- og nedskrivninger (EBITDA)	849	858	751	629
Driftsresultat (EBIT)	261	326	197	88
Resultat før etterbetaling / skatt	170	265	110	26
Totalkapital	9 272	9 221	9 316	9 476
Egenkapital	3 289	3 255	3 085	3 068
Netto rentebærende gjeld	2 440	2 203	2 557	2 897
Egenkapitalandel %	35,5	35,3	33,1	32,4
Totalkapital rentabilitet %	3,9	4,9	3,0	1,8
Egenkapital rentabilitet %	5,2	8,4	3,6	0,8
Netto rentebærende gjeld / EBITDA	2,9	2,6	3,4	4,6
Gjeldsgrad	1,8	1,8	1,9	2,0
Ytelser utover nettonotering uten innfrakt og nødslakt, inkl. etterbetaling	577	504	440	455
Tilført kvantum tonn	262 925	255 362	260 795	264 170
Antall aktive eiere med rettigheter	17 100	17 300	17 700	18 300
Antall utførte årsverk (uten innleide)	4 789	4 882	4 886	5 151
Tilstedeværelse %	93,5	94,6	94,9	94,6
H-verdi	20	19	21	21
Antall skader med fravær	165	177	203	206

NØKKELTALL	2
OM NORTURA	4
KONSERNLEDELSEN	5
VI PRODUSERER	6
DATTERSELSKAPER	7
FABRIKKER	8
TILLITSVALGTE	9
STYRELEDER HAR ORDET	10
KONSERNSTYRET	12
KONSERNSTYRETS BERETNING	13
RESULTATREGNSKAPET	30
BALANSE	31
KONTANTSTRØM	33
NOTER	34
ALTERNATIVE RESULTATMÅL	57
REVISJONSBERETNING	58

Nortura SA

Postboks 360 Økern
0513 Oslo

Telefon: 955 18 000

Fax: 73 56 48 00

E-post: firmapost@nortura.no

Web: www.nortura.no

Utgiver: Nortura SA

Ansvarlig redaktør: Kjell S. Rakkenes

Grafisk design: Even Hovensjø Olsen

Foto: Studio B13, Pulse Communication,

Håvard Simonsen, Øivind Haug,

Grethe Ringdal, Yvonne Wilhelmsen og

Inger Marie Grini

Egg og kjøtt fra den norske bonden

Nortura er bondens selskap og en av Norges største matprodusenter. Vi utvikler norsk egg- og kjøttproduksjon, og landbruket i hele Norge, med Gilde og Prior som våre største og mest kjente merkevarer. Nortura er et samvirke, eid av over 17 000 norske bønder. Nortura har fått rollen som markedsregulator for egg og kjøtt i Norge.

Nortura skal være en fremtidsrettet samvirkebedrift for ansatte, bønder og våre kunder. Vi ønsker å være et bærekraftig, offensivt og attraktivt matvareselskap som baserer seg på egg og kjøtt fra bønder i hele Norge.

I Nortura jobber vi hver dag for matglede, helse, bærekraft og verdiskaping i bygd og by i hele landet. I tillegg har vi flere hel- og deleide datterselskaper innen beslektet næringsvirksomhet i Norge, Sverige, Danmark og England.

Vi tilbyr et mangfold av råvarer og ferdige produkter av kjøtt og egg både til dagligvare-, industri- og storkjøkkenmarkedet. God dyrevelferd, dyrehelse, trygg mat og klimavennlig produksjon er grunnforutsetninger for vår drift. I tillegg til 17 000 aktive eiere og rundt 5 000 ansatte, har Nortura produksjonssteder over hele landet.

Vi skaper store verdier for Norge, omsetter for omlag 26 milliarder kroner årlig og legger igjen flere milliarder kroner til fellesskapet gjennom skatter og avgifter fra ansatte, eiere og underleverandører. Vi jobber aktivt med innovasjon for å utvikle næringen i en mer fremtidsrettet og bærekraftig retning, slik at vi fortsetter å skape matglede og store verdier som forblir i Norge.

KONSERNLEDELSEN

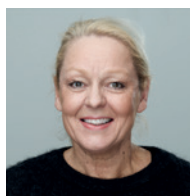
Anne Marit Panengstuen
Konsernsjef

Hans Thorn Wittussen
Konserndirektør og visekonsernsjef
Nortura Råvare og medlem

Henrik Frisell
Konserndirektør
Nortura Økonomi og finans

Lisbeth Svendsen
Konserndirektør
Nortura Produksjon

Robert Bekkhus
Konserndirektør
Nortura S&OP

Lars Gunnar Johnsen
Konserndirektør
Nortura Rødt kjøtt

Siw Dejlighbjerg Steen
Konserndirektør
Nortura Hvitt kjøtt og egg

Petter Brinchmann
Konserndirektør
Nortura Proff og industri

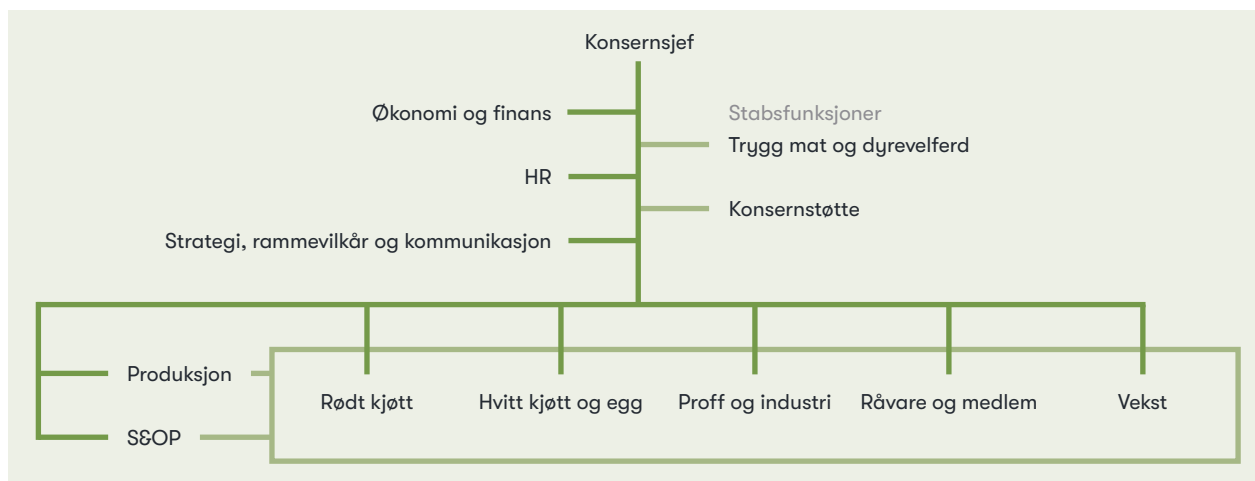
Erik Høeg
Konserndirektør
Nortura Vekst

Eline Sommerfelt Bårdstu
Konserndirektør
Nortura HR

Kjell S. Rakkenes
Konserndirektør
Nortura Strategi, rammevilkår og kommunikasjon

VI PRODUSERER

Gilde har eksistert siden 1964 og er landets ledende merkevare for produkter av svin, storfe og lam/sau.

Prior ble etablert i 1977 og er landets ledende merkevare for produkter av kylling, kalkun og egg.

Nortura produserer også merkevarene Vilti og Terina

DAGLIGVAREMARKEDET

I tillegg til våre merkevarer, produserer Nortura produkter for flere av handelens egne merkevarer (EMV), men da laget etter kjedenes spesifikasjoner.

STORKJØKKENMARKEDET

Til storkjøkkenmarkedet selger Nortura Proff både Norturas merkevarer og en rekke spesialprodukter, som blant annet produkter med lokal tilknytning.

INDUSTRIMARKEDET

Til Industrimarkedet selger Nortura i hovedsak råvarer, men også halvfabrikat og ferdigvare, som videreføres av våre kunder på vei fram til sluttmarkedet.

norilia

Norilia, Nortura sitt heleide datterselskap, foredler og selger plussprodukter, dvs. de delene av dyret som ikke blir brukt til menneskemat i Norge. Eksempler på produkter er ull, hud og skinn, naturtarm, matspesialiteter som spises i andre land, råvarer til kjøledyrfor, samt ingredienser som fjørfeproteiner og eggesskallmembran. Slik får vi brukt hele dyret og ingenting går til spille.

Røros Tweed bruker norsk ull fra Norilia.

Norilia AS og Norilia Nordic AS

Omsetning 538 mill.kr.

Antall utførte årsverk 48

Eierandel 100 %

Aktiviteten til Norilia er basert på plussprodukter fra slakting og nedskjæring på alle dyreslag. Norilia har egen virksomhet på hud, skinn, naturtarm, ull, råstoff til dyrefôr og noen eksportprodukter til mat. Norilia etablerte i 2020 datterselskapet Norilia Nordic AS som har ansvar for kjøp og salg av hud og skinn fra Norden. Rundt 36 prosent av salget er eksporthandel og de viktigste markedene er i Europa og Asia. Hovedkontoret er i Oslo.

NoriDane Foods AS (NOR) og NoriDane Foods AS (DAN)

Omsetning 2 678 mill. kr.

Antall utførte årsverk 49

NoriDane Foods AS (DAN) eies 100 % av NoriDane Foods AS (NOR)

Driver internasjonal handel med kjøttvarer. Det danske selskapet har hovedkontor i København, med avdelingskontorer i Oslo, Polen, Spania, Brasil, Argentina, Kroatia og Tyrkia. Det norske selskapet har hovedkontor i Oslo.

Norfersk AS

Omsetning 2 131,2 mill. kr.

Antall utførte årsverk 147

Eierandel 100 %

Norfersk AS er utviklet av Nortura og NorgesGruppen for eksklusivt å betjene Meny, Spar og Kiwi med førsteklasses produkter av storfe, svin og lam. Norfersk startet leveranser 3. september 2012.

Norsk Dyremat AS

Omsetning 262,3 mill. kr.

Antall utførte årsverk 49

Eierandel: 100 %

Driver produksjon og salg av dyremat. Hovedkontoret er i Sirevåg.

Curtis Wool Direct Holdings Ltd

Omsetning 451,7 mill. kr.

Antall utførte årsverk 115

Eierandel 87,5 %

Driver vasking, foredling og internasjonal handel med ull. Hovedkontoret ligger i Bingley, UK

BioSirk Norge AS

Omsetning 445,8 mill. kr.

Antall utførte årsverk 71

Eierandel 67 %

Viderefedler biprodukter fra slakterier og skjærebedrifter, kassater og døde dyr. Hovedkontoret ligger på Hamar.

Fjordkjøkken AS

Omsetning 563,1 mill. kr.

Antall utførte årsverk 136

Eierandel 56,5 %

Driver middagsproduksjon for merkevaren Fjordland. Hovedkontoret ligger på Varhaug i Rogaland.

Rondane Produksjon AS

Omsetning 20,6 mill. kr.

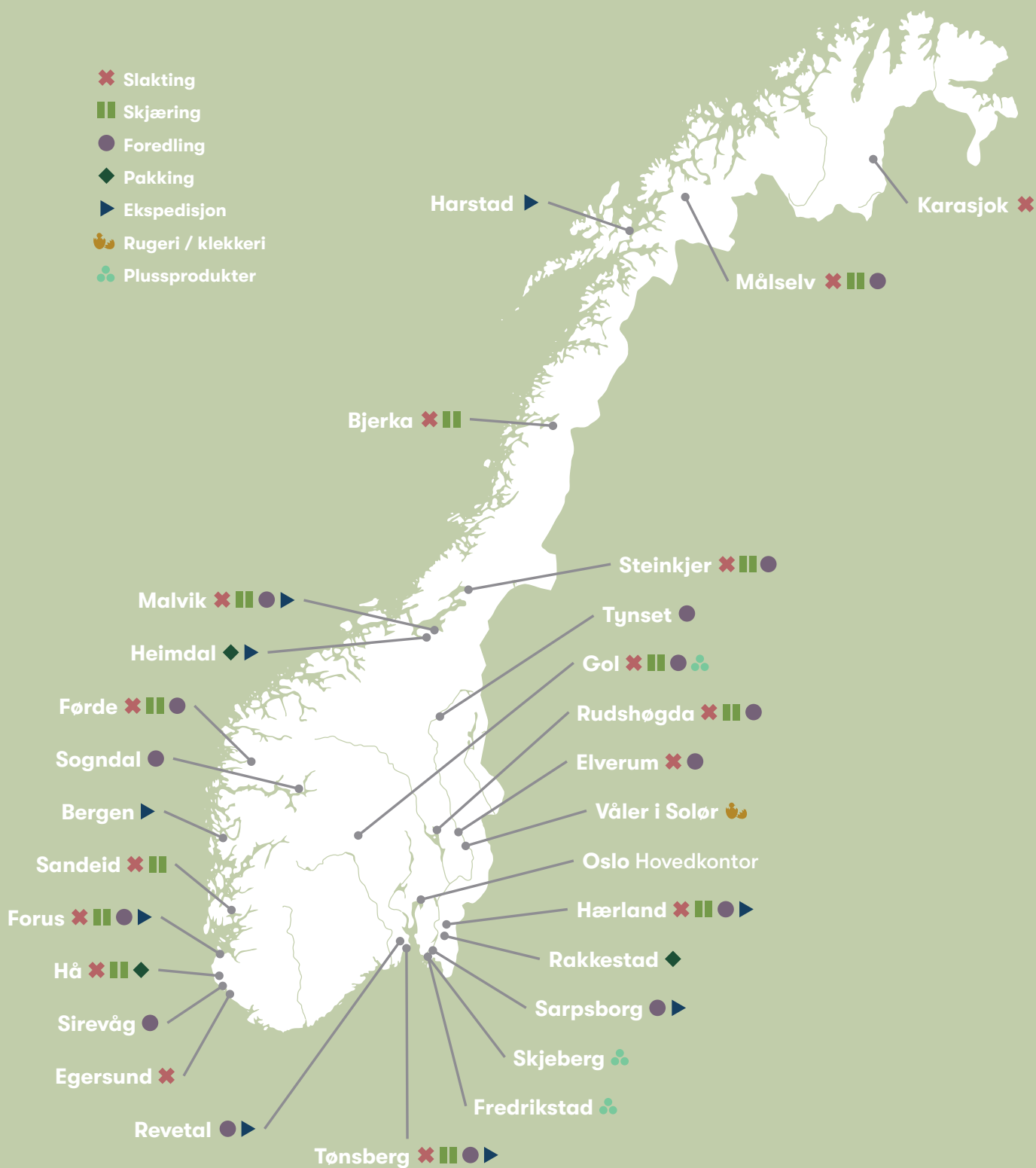
Antall utførte årsverk 11

Eierandel 60 %

Produserer frysetørret turmat for dagligvaremarkedet. Hovedkontoret ligger på Otta i Innlandet.

Se note 11 for ytterligere informasjon om Norturas datterselskaper.

NORTURA SINE FABRIKKER

KONSERNSTYRET NORTURA SA EIERVALGTE

Trine Hasvang Vaag
Jan Erik Fløtre
Olav Håkon Ulfsnes
Hans Amund Braastad
Merethe Sund
Tone Steinsland
Ole Reino Tala
Bente Borgen
Tronn Olaf Flittie

ANSATTVALGTE

Kenneth Johansen
Ken Ove Sletthaug
Erlend Rønning
Ronny Aunan
Tove Berit Berg

KONSERNRÅD

Kirsten Helen Myren
Bjørn Arne Skoglund
Ola Johansen
Bjørn Magnus Tordhol
Iver Isum
Ole Johannes Egeland
Hans O. Erikstein
Willy Finnbakk
Tor Arne Frivold
Lidvin Hage
Karen Elisabeth Rydland Sæbø
Lars Morten Rosmo
Tilde Sæther

KONTROLLKOMITEEN

Ole Martin Fjeldberg
Jon Egil Grøtvedt
Anne Lise Kindingstad

VALGKOMITEEN

Bjarte Myren
Borgny Grande
Sigurd Høyland
Bjørn Magnus Tordhol
Einar Høstbjør
Tormod Nilsen

FAGUTVALGENE

FAGUTVALG GRIS

Hans O. Erikstein
Håvard Knygh
Oddbjørn Øverland
Sverre Tylidum
Trond Steinar Løvdal
Olav Enger Olsen
Per Olav Krekling

FAGUTVALG STORFE

Martin Mæland
Stein Rønjes Hålien
Bjarte Myren
Fred Tore Fagereng
Geir Håvard Valstad
Ole Kai Sørbøl

FAGUTVALG SMÅFE

Bård Tore Berntsen
Siv Meling
Ragnhild Engan
Else Horge Asplin
Wenche E. Rustad Wangen
Reidar Kallestad

FAGUTVALG EGG

Svein Iver Gjølby
Maria Helliesen
Sissel H. Johansen
Bjarne Aga
Kolbjørn Frøseth
Iver Isum

FAGUTVALG FJØRFEKJØTT

Kirsten Kverneland
Per Runar Lia
Jens Petter Otterstad
Haakon Andreas Alm
Tore Rennan
Magnus Aandstad
Synnøve Veien

ÅRSMØTEUTSENDINGENE JUNI 2021

ORDFØRER/VARAORDFØRER

Kirsten Helen Myren
Bjørn-Arne Skoglund

RU NORD

Ola Johansen
Hanne Jonassen Harila
Fred Tore Fagereng
Sunniva Skogan
Sissel Haraldsvik Johansen
Ragnhild Engan
Bente R. Børshem
Håvard Knygh

RU MIDT

Lars Morten Rosmo
Tilde Sæther
Sverre Tylidum
Signe Lillian Nordmeland
Tore Rennan
Ivar Wang
Jørgen Erik Baumfelder
Geir Håvard Valstad
Kolbjørn Frøseth
Per Magnus Borten Moe
Bård Tore Berntsen
Nils Halvor Snekvik
Ingrid Gauslaa Hårstad
Steinar Lium
Inge Hoemsnes

RU VEST

Lidvin Hage
Karen E. Rydland Sæbø
Per Ivar Skodjereite
Synnøve Kjellstad
Sara E. Larsson
Steinar Evebø
Bjarte Myren
Lise Elvagjeng
Reidar Kallestad
Bjarne Aga
Oddbjørn Øverland
Anne Karin Røssbø
Håkon Olai Lie

RU AGRO

Willy Finnbakk
Tor-Arne Frivold
Kirsten Kverneland
Maria Helliesen
Lenita Salte
Martin Mæland
Bent Ove Byberg
Siv Meling
Børge Helliesen
Trond Steinar Løvdal
Tor Hallvard Mosdøl
Åge Andre Brønnes

RU ØST

Hans O. Erikstein
Ole Kai Sørbøl
Else Horge Aspell
Heidi Øen
Mette Gunnes
Lars Talberg
Jens Petter Otterstad
Øystein Mysen
Svein Iver Gjølby
Åse Marte L. Ånestad
Haldis Prestmoen
Britt Ellen Bøhn
Hans Jørgen Aase

RU INNLANDET

Bjørn Magnus Tordhol
Iver Isum
Jan R. Botilsrud
Mali Hauen
Haakon Andreas Alm
Håvard Dehlie
Hanne Guåker
Harald Finden
Hans Arne Krogsti
Olav Enger Olsen
Ragnhild Sjurgard
Stein Rønjes Hålien
Ole Steinde
Wenche E. Rustad Wangen
Johannes Stikbakke
Per Marius Frøislie

ANSATTVALGTE

OMRÅDE NORD

Stein Frode Ronderstvedt
Alexander Halseth Roten
Ann-Iren Karlsen
Guttorm Jenssen

OMRÅDE VEST

Bjarte Hundebakke
Per Henning Hovland
Kristin Ove Skare
Magnus Grøteig

OMRÅDE ØST

Bjørn Moastuen
Egil Nilsen
Lazar Vidacic
Morten Hansen

OMRÅDE PRIOR

Daniel Benberg
Jørn Borg
Sigrid Helene Savio Mathisen
Live Major

LO

Irene Åstveit
Roar Viken
Isa Bismo Lerudsmoen
Tor Arne Reppen

YS

Torbjørn Fevang
Steinar Rottem
Morten Trykstad
Bjørn Gunnar Stalsberg

BONDENS SELSKAP OG OMBUD

Nortura er bondens selskap. Tillitsvalgte og ansatte er bondens ombud.

Vi trodde at 2020 skulle bli et unntaksår for både Nortura og resten av samfunnet, men 2021 ble på samme måte preget av hendelser som har påvirket året og selskapet. Covid og dataangrepet i desember minner oss om at vi som bønder og matprodusenter har en viktig rolle å fylle i samfunnet. Samtidig understreker både pandemien og det ondsinnede dataangrepet hvor viktig robuste nasjonale matsystemer er for å sikre stabile inntekter og selvforsyning av mat.

Ved inngangen til 2022 ser vi slutten på en krise, Covid, men konfliktene i Europa bærer bud om nok et år med utfordringer for bonden, matindustrien og samfunnet for øvrig.

Nortura-konsernets omsetning vokser 1,9 milliarder kroner (7,7 prosent) og endte på 26,6 milliarder kroner i 2021. Økt utbetaling til selskapets eiere gjennom høyere råvarepris, sterk vekst i energikostnader og cyberangrepet i desember svekker resultatet. EBITDA resultatet i 2021 endte på 849 millioner kroner, noe som er ni millioner kroner svakere enn fjoråret.

De største kostnadspostene var knyttet til prisvekst på energi og kostnader forbundet med IT og cyberangrepet i desember på henholdsvis 185 og 40 millioner kroner. 70 millioner kroner mer i tilleggssytelser til eierne våre er gledelig, men økte råvarekostnader virker negativt på årsresultatet.

Nye Nortura

Norturas industristruktur er energikrevende, spredt over hele landet og preget av overkapasitet. Konsekvensene av den kraftige veksten i energipriser rammer derfor konsernet ekstra hardt og viser hvor

viktig gjennomføringen av en ny helhetlig industristruktur er for konsernet. Gjennom fjoråret er det vedtatt og satt i gang flere viktige grep for å effektivisere industristrukturen, slik årsmøtet har bedt om. For å kunne øke bondeinntekten og samtidig være konkurransedyktig i sluttmarkedet, er den eneste veien å være minst like effektive som konkurrentene våre.

Vi er halvveis i industristrukturprosjektet, og i rute med å realisere årlige gevinster på mer enn 400 millioner kroner.

Bondens ombud

Formålet med Nortura er å sikre omsetning av bondens produksjon, til best mulig pris. Dette er vår viktigste oppgave og nøkkelen til utøvelse av rollen som markedsregulator og kommersiell fremgang i sluttmarkedet. Samtidig er vi et samvirke, det forplikter. Nortura er etablert og eid av norske bønder. Målet er å sikre solidariske, gode og like råvarepriser til medlemmer i hele landet. Det betyr at vi må være på vakt slik at rammene for vår og bondens virksomhet er best mulig til enhver tid.

Det spiller ingen rolle om du bor langt fra eller nært et slakteri eller eggpakkeri – de økonomiske rammevilkårene skal være de samme.

Som bondens selskap og som markedsregulator for kjøtt og egg har vi et ansvar. Da kostnadene økte mye mer enn det vi hadde forutsett da prisene for første halvår 2022 ble satt i fjor høst, var det vår plikt å forsøke å få løftet prisene. Vi fikk mulighet til å sette PGE på nytt, noen som var helt nødvendig for kjøtt- og eggprodusentene i Norge.

Vi forventer en urolig sikkerhetspolitisk situasjon i 2022, med økende råvarepriser. Det betyr at vi ikke kan gå av vakt, men må fortsette arbeidet og være en pådriver. Norge skal produsere mest mulig av den maten den norske befolkningen har behov for og som vi har

naturgitte forutsetninger for å produsere. Skal vi lykkes med det må det lønne seg å produsere mat i Norge.

Nortura fortsetter arbeidet fra 2021 noe som betyr at vi skal:

- Være pådriver for en rettferdig fordeling av inntekten i verdikjeden. Bønder i hele Norge skal ikke bare ha kostnadsinndekning, men en økonomisk gevinst av sin produksjon. Denne måten sikrer vi en bærekraftig matproduksjon i Norge.
- Arbeide for en sterkest mulig og mest mulig konkurransedyktig industristruktur, slik at kostnadene ved å drive Nortura blir lavest mulig og bondens inntekt høyest mulig, samtidig som vi opprettholder anstendig lønns- og arbeidsvilkår for våre ansatte.
- Være tydelige i kravet overfor våre politikere at rammevilkårene for matproduksjon er det de som setter. Det er vår forventning at de sikrer et robust tollvern og gode rammevilkår for uavhengige merkevarer, som Gilde og Prior, og norsk næringsmiddelindustri.
- Nortura må bidra til bærekraftig omstilling også i vår næring, slik som alle andre sektorer i samfunnet. Det må vi greie på en måte som i minst mulig grad belaster naturen og økosystemene vi er avhengige av for å produsere mat. Selv om vi i vår næring føler oss utsatte fra aktivister og interessegrupper, ligger i vårt DNA å innrette oss slik at neste generasjon overtar gårder og fabrikker i bedre stand enn da vi overtok. Mat på naturens premisser, er og har alltid vært, fundamentet for norske bønder og Nortura.

Cyberangrepet i desember

Den 21. desember ble Norturas datasystemer angrepet av hackere som hadde som mål å lamme egg- og kjøttproduksjonen. Takket være gode beredskapsplaner, snarrådighet og gode kontinuitetsplaner lykkes vi å avverge og begrense skadene. Systemene ble ikke kryptert og det var kun en begrenset mengde data fra eldre servere som ble stjålet.

En av konsekvensene av angrepet er at Min Side, innmeldingsløsningen, må bygges opp på nytt. Dette arbeidet har startet, men det vil ta noe tid før vi har en fullverdig løsning på plass. Til sommeren 2022 regner vi med å ha en god løsning på plass. Dette vil ikke være den ferdige løsningen, men vi vil fortsette å videreutvikle tjenesten ytterligere, slik at eiere og råvareleverandører får markedets beste innmeldingstjeneste.

Ekstraordinære kostnader til tross, 2021 var et godt år for Nortura. Vi er godt i rute med industriplanen og byggingen av et nytt Nortura som er et lønnsomt, bærekraftig og konkurransedyktig egg- og kjøttssamvirke for fremtiden.

Trine Hasveng Saag

KONSERNSTYRET

Trine Hasvang Vaag

Styreleder

Fra Snåsa i Nord Trøndelag.
Styremedlem siden 2016.
Driver melk- og kjøttproduksjon.

Jan Erik Fløtre

Nestleder

Fra Byrkjelo i Sogn og Fjordane.
Styremedlem siden 2017.
Driver med melk, ammeku og kjøttproduksjon på innkjøpt kalv.

Merethe Sund

Fra Sømna i Nordland.
Styremedlem fra 2017.
Driver med kombinertbesetning svin og melkeproduksjon.

Ole Reino Tala

Fra Sem i Vestfold og Telemark.
Styremedlem siden 2020.
Driver som eggprodusent og har allsidig planteproduksjon, er i tillegg driftssjef i SB Skog AS.

Hans Amund Braastad

Fra Fåvang i Innlandet.
Styremedlem siden 2020.
Driver med melk- og storfekjøtt og sau og vært gardbruker siden 1998.

Tone Steinsland

Fra Bryne i Rogaland.
Styremedlem fra 2019.
Driver med rugeri og oppdrett av kyllinger til verpehøner.

Olav Håkon Ulfsnes

Fra Aure i Møre og Romsdal.
Styremedlem siden 2018.
Driver med melkeproduksjon.

Bente Borgen

Fra Sør-Fron i Innlandet.
Styremedlem siden 2021.
Driver med melkeproduksjon.

Tronn Flittie

Fra Lesja i Innlandet.
Styremedlem siden 2021.
Driver med kjøttproduksjon.

Kenneth Johansen

Fra Sarpsborg i Østfold.
Styremedlem siden 2015.
Ansatt ved Nortura Sarpsborg
Konserntillitsvalgt for de LO-organiserte i Nortura.

Ken Ove Sletthaug

Fra Sandnes i Rogaland.
Styremedlem siden 2006.
Ansatt ved Nortura Forus.

Erlend Rønning

Fra Trondheim i Sør-Trøndelag.
Styremedlem siden 2017.
Hovedtillitsvalgt for YS.
Ansatt ved Nortura salg.

Tove Berit Berg

Fra Nøtterøy i Vestfold.
Styremedlem siden 2015.
Ansatt ved fabrikken i Revetal.

Ronny Aunan

Fra Steinkjer i Trøndelag.
Styremedlem siden 2019.
Hovedtillitsvalgt for NNN i Region-Nord.
Ansatt ved Nortura Steinkjer.

RESULTATUTVIKLING

Nortura gjennomfører en større industriell og teknologisk omstilling av virksomheten. Ved utgangen av 2021 markerer Nortura om lag halvgått løp i den industrielle restruktureringen, konsernet har ferdigstilt en vellykket SAP implementering og har etablert nye avtaler og en ny struktur for inntransport av dyr til slakteriene. Omstillingen skal skape et mer kostnadseffektivt og bærekraftig konsern med enda større konkurransekraft.

Den underliggende økonomiske utviklingen i konsernet var god i 2021, men resultatet ble preget av ekstraordinære kostnader i siste periode. Norturas omsetning endte på 26,6 milliarder kroner, en vekst på 7,7 prosent (1,9 mrd) mot 2020. EBITDA resultatet endte på nivå med 2020 på grunn av høye ekstraordinære kostnader, samt økte råvarekostnader i form av økte tilleggsytelser til eierne (som også er råvareleverandører).

På grunn av resultatet foreslår konsernstyret utbetaling av ca. 100 millioner kroner i utbytte og renter til våre eiere. Dette kommer i tillegg til ca. 70 millioner kroner mer i tilleggsytelser samt økte råvareutbetalinger til medlemmer med ca. 600 millioner kroner i form av økt pris og volum.

EBITDA resultatet endte på 849,5 millioner kroner, noe som er 8,6 millioner kroner lavere enn året før. Det er ekstraordinære kostnader og økte tilleggsytelser til eierne på mellom 250 – 290 millioner kroner som forklarer EBITDA resultatet:

- Kraftig økning i energipriser, særlig i tredje kvartal, førte til en kostnadsvekst på 147 millioner kroner for morselskapet sammenliknet med 2020. Konsernets totale energikostnader økte med omtrent 180 millioner.
- Nortura ble utsatt for et cyberangrep i desember 2020. For å sikre drift og minimere skade på kjernesystemene, medførte dette ekstraordinære kostnader knyttet til angrepet på 36 millioner kroner.
- Nortura har i 2021 utbetalt rekordhøye tilleggsytelser til sine eiere. For konsernet innebærer dette en økning i råvarekostnad på 70 millioner kroner i 2021.

I tillegg påvirkes resultatet negativt av bortfall av tiltakspakker fra myndighetene relatert til COVID, omstillingskostnader i forbindelse med utrulling av

ny industristruktur og økte IT kostnader relatert til implementeringen av nye IT tjenestekjøpsavtale.

Driftsresultatet (EBIT) ble 261 millioner kroner, som er en reduksjon på 65 millioner kroner sammenliknet med 2020. Nortura har god gjeldsbetjeningsevne, men resultatet svekker nøkkeltallet 0,2 poeng til 2,7 (Netto rentebærende gjeld delt på EBITDA – justert for engangseffekter). Gjeldsbetjeningsevnen ligger innenfor långivernes krav og Norturas målintervall.

Tilførselsvolumene av gris, fjørfe og storfe har økt noe mot slutten av året, men mangel på råvare har ført til unormalt høy import for å sørge for markedsdekning gjennom året.

Den 21. desember ble hele Norturas IT-system tatt ned på grunn av et omfattende dataangrep. Angrepet førte til at selskapet måtte skyve all slakting i romjulen til over nyttår, og produksjon og ekspedisjon av varer stoppet opp i en kortere periode. Vår IT-infrastruktur gjennomgår nå omfattende vedlikehold og vil ventelig bli satt i produksjon sommeren 2022. Det er etablert midlertidige løsninger som ivaretar full produksjon frem til det ordinære systemet settes i drift igjen.

På grunn av etableringen av midlertidige løsninger har angrepet kun hatt begrenset påvirkning på produksjon og salg, men IT-sikkerhetsarbeidet og de kompenserende tiltakene har påført Nortura ekstraordinære kostnader. Nortura anslår at den samlede kostnaden vil bli på 36 millioner kroner, en kostnad som er inkludert i regnskapet for 2021.

Datterselskapene Norfersk, Norilia, Norllia Nordic, Nordiane og Curtis Wool ar hatt en fin utvikling gjennom året, mens Fjordkjøkken, Biosirk, Norsk Dyremat og Telespor har svakere resultat enn i 2020. Samlet endte EBITDA resultatet for døtrene på 368 millioner kroner, opp seks millioner kroner fra 2020.

Nye Nortura

Nortura var i 2021 inne i første hele implementeringsår for ny konsernstrategi. Strategien innebærer byggingen av et nytt Nortura med en fremtidsrettet industristruktur, tilpasset markedet, nye krav til bærekraftig matproduksjon og behovet for styrking av samvirkets konkurransekraft imot både bønder og kunder.

Strategien vil legge til rette for modernisering av egg- og kjøttssamvirket og bedret evne til å ivareta markedsreguleringsforpliktelsene og nye kunde- og forbrukerkrav.

Nortura har gjennom 2021 hatt fokus på implementeringen av konsernstrategien, og har i året hatt særlig fokus på følgende aktiviteter og prosjekter.

Ny og bærekraftig industristruktur

Norturas plan for en ny helhetlig industristruktur bygger fundamentet for «Nye Nortura» og har sitt strategiske utgangspunkt i to vedtak fra Norturas årsmøte om å etablere en mer fremtidsrettet og konkurransedyktig industristruktur.

Målet med den nye industristrukturen er å effektivisere slakting, skjæring og foredling av rødt kjøtt ved å rettvende varestrømmer og samle volumer, samtidig som Nortura opprettholder slakterikapasitet over hele landet.

Industriutviklingsplanen er et rammeverk som er initiert av Årsmøtet, og vedtatt av konsernstyret, som innebærer en lønnsomhetsforbedring på over 400 millioner kroner i året og netto investeringer i automatisering og bærekraftig teknologi på om lag 1,4 milliarder kroner.

Nye Nortura med fremtidsrettet IKT-satsing
Nortura sluttførte en omfattende innføring av det nye styringssystemet SAP som moderniserer driften i konsernet. SAP er en solid teknisk grunnmur som legger grunnlaget for våre videre satsinger.

SAP implementering sluttført

SAP legger grunnlaget for løpende optimaliseringer og er viktig for å styrke beslutningsprosesser, modernisering og konkurransekraft. Bedre kvalitet på data muliggjør blant annet en mer optimalisert vareflyt på tvers av Norturas mange anlegg og allerede nå ser man en betydelig nedgang i antall kjørte kilometer. Dette gir reduserte klimagassutslipp og en mer effektiv inntransport av slaktedyr, mellomtransport av livdyr og distribusjon ut til grossist.

Salg av Matiq

Som et ledd i å profesjonalisere og styrke IT-driften i konsernet, inngikk Nortura og Capgemini en avtale om salg av Matiq. Samtidig inngikk Nortura en langsiktig tjenestekjøpsavtale med Capgemini på leveranse av IT tjenester. Med et salg forsterker vi fokus på Norturas kjernevirksomhet og sikrer samtidig en god teknologisk plattform og økt kapasitet og kompetanse på IT-området fremover. Fortsatt digitalisering er en forutsetning for våre videre satsinger, og vil tjene både Nortura, våre kunder og norsk landbruk.

Bærekraft - Mat på naturens premisser

Nortura vedtok i fjor høst en bærekraftstrategi som skal bidra til at Nortura både tilpasser seg nye offentlige reguleringer og videreutvikler produksjonen av norsk egg og kjøtt på en fremtidsrettet og bærekraftig måte.

Strategien og målene er vitenskapelig basert og legger til grunn FNs rammeverk og 17 bærekraftsmål. Bærekraftsmål nummer 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15 og 17 blir vektlagt i Norturas videre bærekraftarbeid. Målene grupperes i seks hovedsatsinger:

- Sikre produksjon av trygg og sunn mat.
- Sikre matproduksjon med utgangspunkt i det norske ressursgrunnlaget - mat på naturens premisser.
- Bidra til et lønnsomt og livskraftig landbruk i hele Norge.
- Sikre ansvarlig og bærekraftig produksjon.
- Sikre en ansvarlig produksjon med omsorg for mennesker og dyr.
- Bidra til kunnskapsdeling og samarbeid nasjonalt og internasjonalt.

Nortura skal produsere mat på naturens premisser og med utgangspunkt i det norske ressursgrunnlaget. Vi jobber kontinuerlig for å sikre at maten vi lager må produseres slik at jorder, gårdar og fabrikker kan overlates til neste generasjon i bedre stand enn når vi overtok dem.

Tiltak som ble gjennomført i 2021 var blant annet:

- Nortura gjennomførte et bærekraftseminar på Arendalsuka med pandedeltakere fra NIBIO, Fremtiden i våre hender og UN Global Compact.
- Norges første kommersielle karbonfangstanlegg ble i august åpnet på Rudshøgda, vegg i vegg med Nortura Rudshøgda.
- Nortura satte landets første dyrebil drevet på biogass på veiene i Rogaland sammen med Agro Transport.
- Nortura inngikk en samarbeidsavtale med Mære Landbruksskole om å utvikle et mer bærekraftig storfekjøtt fra Gilde.

Konsernsjef Anne Marit Panengstuen (til v.) og Cecilie Hultmann, leder bærekraft i Nortura, (til h.) i samtale med Håkon Blakkisrud på gården hans i Eidsvoll.

- Nortura ble i juni tatt opp som medlem i FNs bærekraftorganisasjon UN Global Compact.
- Initiativer for Gilde og Prior for mer bærekraftig emballasje i produktene. Etablerte prosjekt for Prior for å øke norskandelen i kraftfôret.
- Gjennom industristrukturprosjektet (se over) ble det fattet vedtak som vil redusere veitransport og bidra til at Nortura når målet om å kutte CO₂-utslipp fra veitransport med 80 prosent innen 2030.
- Iverksatt et større vitenskapelig prosjekt for kartlegging av norsk matproduksjon og bærekraft.

Nortura legger forøvrig om rutinene for bærekraftrapportering fra i år. Vi vil i april publisere en egen bærekraftrapport som baserer seg på den såkalte GRI standarden (Global Reporting Initiative). Dette er den mest anerkjente standarden for rapportering på bærekraft.

Bærekraftrapporten vil også inkludere rapportering på transporttid, dyrevelferd, dyrehelse og ytre miljø. Bærekraftrapporteringen utgår dermed fra Norturas årsmelding fra og med i år.

Ytre Miljø

Nortura skal produsere mat på naturens premisser og med utgangspunkt i norsk klima og geografi. Bærekraft for oss innebærer at maten vi produserer må produseres slik at jorder, gårdar og anlegg kan overlates til neste generasjon i bedre stand enn når vi overtok dem. På denne måten kan vi fortsette å produsere god og trygg mat av høy kvalitet for den norske befolkningen i kommende generasjoner.

I løpet av 2021 har Nortura gjennomført en grundig vesentlighetsanalyse som har identifisert vår påvirkning på miljøaspekter. Analysen viste at klima, naturmangfold og økosystemer, naturressursforvaltning, avfall og matsvinn har høy grad av vesentlighet for Nortura.

I 2021 fokuserte vi på følgende mål og tiltak for å forbedre vår påvirkning på ytre miljø:

1. Utfasing av fossil energi på våre produksjonsanlegg: alle våre anlegg skal være 100% fossilfrie innen 2025.
2. Reduksjon av matsvinn på våre produksjonsanlegg: vi skal redusere matsvinn fra vår produksjon med 80% innen 2030.
3. Full ressursutnyttelse av råvarer som kommer inn til vår produksjon: 100% av råvarene som kommer inn til vår produksjon skal utnyttes.
4. Effektivisering av transport for å redusere klimabelastning: vi skal redusere utslipp fra transport med 80% innen 2030.
5. Utfasing av fossil plast i vår emballasje: vår emballasje skal være 100% materialgjenvinnbar innen 2030.

6. Tiltak for å forbedre sortering av avfall på våre anlegg: ned til 25% andel restavfall fra våre anlegg innen 2030.

Ytterligere detaljering omkring vår påvirkning på ytre miljø, hvilke mål vi har satt for å redusere påvirkningen gjennom vår verdikjede, og hvilke resultater vi oppnådde som følge av tiltak i 2021, vil bli publisert i vår bærekraftsrapport for 2021, som blir publisert i april 2022, basert på rapporteringsstandarden Global Reporting Initiative (GRI).

EIERSTYRING

Nortura SA er et samvirkeforetak, eid av mer enn 17 000 kjøtt- og eggprodusenter i hele Norge. Styling og ledelse av foretaket baseres på demokratisk organisering med tilhørende vedtekter, instruksjoner og styrings- og rapporteringssystemer. Dette sikrer at lovverk, standarder og egne etiske retningslinjer blir etterlevd.

Det er klar rolle- og ansvarsfordeling mellom ulike organer i konsernet. Konsernstyret består av 14 medlemmer – ni medlemsvalgte og fem ansattvalgte. Ved årsskiftet besto konsernstyret av ni menn og fem kvinner. Styret har i 2021 gjennomført 18 styremøter, hvorav 13 er gjennomført digitalt på grunn av korona og smittevern hensyn.

Representasjon fra kretsene til de seks regionutvalgene, og fra regionutvalgene til årsmøtet, baseres på en beregningsnøkkel der antall medlemmer teller 50 prosent og levert tonnasje til Nortura teller 50 prosent. Årsmeldingen skal være tilgjengelig på Nortura sine nettsider i forkant av kretsmøtene. I 2021 er ikke dette mulig på grunn av forsinket rapportering etter data angrepet i desember 2020.

Det er 80 eiervalgte utsendinger til årsmøtet. Valgkomiteen til årsmøtet består av seks medlemmer, en fra hver region. Nortura har et konsernråd som består av konsernstyret samt ledere og nestledere i de seks regionutvalgene. I tillegg møter lederne i fagutvalgene med tale- og forslagsrett. Også leder og nestleder i valgkomiteen, samt leder i kontrollkomiteen, har møterett i konsernrådet.

Prinsipper for eierstyring og ledelse

Medlemmene i Nortura SA produserer slakt, egg og livdyr, og omsetter sin produksjon gjennom Nortura SA i samsvar med vedtektene. Nortura er organisert med 138 medlemskretser som skal ha minst ett medlemsmøte per år. Her blir virksomheten presentert og medlemmene drøfter utvikling, utfordringer og framtidsutsikter. Kretsmøtene velger ledelse og valgkomité for kretsen, samt kretsens utsendinger til regionutvalget.

Regionutvalgene møtes minst to ganger i året. Representanter fra konsernstyret og administrasjonen deltar på disse møtene. Regionutvalgene oppsummerer kretsens behandling og drøftinger av årsmelding, regnskap og selskapets utvikling. Regionutvalgene velger ledelse og valgkomité for regionen, samt regionens utsendinger til årsmøtet i Nortura SA.

Årsmøtet er foretakets øverste organ og består av 80 medlemsvalgte utsendinger pluss styret, ordfører og varaordfører. I tillegg møter ansattvalgte utsendinger i henhold til avtale mellom foretaket og de ansattes organisasjoner. Årsmøtet velger ordfører for årsmøtet,

medlemsvalgte styremedlemmer, valgkomité og kontrollkomité. Årsmøtet fastsetter honorarer og godtgjørelser for tillitsvalgte på bakgrunn av innstilling fra valgkomiteen.

Årsmøtet 2021 ble på grunn av covidrestriksjoner arrangert på ulike lokasjoner og bundet digitalt sammen.

Nortura SA baserer sin virksomhet på norsk samvirkelov, de internasjonale samvirkeprinsippene og landbrukets tradisjon. Selskapets etiske retningslinjer forutsetter at alle lover, forskrifter, bransjenormer og god praksis etterleves. Det er etablert styreinstruks, fullmaktstrukturer og rapporteringsrutiner. Årsrapporter, delårsrapporter, samfunnsrapporter og annen informasjon er tilgjengelig på foretakets hjemmeside. I tillegg sendes jevnlig informasjon elektronisk til alle tillitsvalgte.

Årsmøtet behandler styrets årsmelding og regnskap og vedtar disponering av årsresultatet. Rammene for dette defineres av vedtektenes § 22.

Medlemmene i Nortura SA har like rettigheter og plikter. Medlemskapet i Nortura SA er knyttet til fullt innbetalt andelsinnskudd, at foretaket som er medlem har hatt leveranse til Nortura ett av de to siste regnskapsår og at den vedtektsfestede leveringsplikten er oppfylt.

Styret har rutiner for evaluering av eget arbeid og kompetanse.

Revisjons- og risikoutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i Nortura SA, med formål å føre uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Hvert halvår gjennomgår revisjons- og risikoutvalget virksomhetens viktigste risikoområder og internkontroll. Ved behov kan slike gjennomganger foretas hyppigere. God kommunikasjon med eiere og kreditorer ivaretas gjennom års- og delårsrapportering. Nortura sine hjemmesider, nortura.no, er vår hovedkanal til investorer, kunder og medlemmer.

Revisor fremlegger hvert år hovedtrekkene i en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet for revisjons- og risikoutvalget. Revisor orienterer revisjons- og risikoutvalget og konsernstyret om resultatene fra revisjonen.

Revisjons- og risikoutvalget gir innstilling ved valg av revisor. Revisor deltar i revisjonsutvalgsmøte og konsernstyremøte der årsregnskapet blir gjennomgått. I tillegg har revisor årlig møte med konsernstyret uten at administrasjonen er til stede.

DRIFT OG INDUSTRIELL UTVIKLING

Konsernstrategien er operasjonalisert på følgende tiltaksområder i Nortura Produksjon: HMS, kvalitet, medarbeidere, teknologi, industristruktur, bærekraft og lønnsomhet.

Det er arbeidet systematisk med forbedring og standardisering av produksjonsprosesser for å øke effektivitet og lønnsomhet i industrien. LEAN-metodikken ligger til grunn for forbedringsarbeidet i hele organisasjonen. Nortura skolerer kontinuerlig sine medarbeidere i LEAN metodikken.

2021 har vært et krevende år for hele organisasjonen, og særlig i fabrikkene. Industrien har vært i kontinuerlig beredskap for å håndtere smitteverntiltak som følge av covid-19. Situasjonen ble ytterligere komplisert som følge av dataangrepet i desember. Dette har ført til redusert effektivitet og økte komplikasjonskostnader. Høy kompetanse, omstillingsevne og lojalitet blant ansatte er forklaringer på at Nortura klarer å håndtere krevende situasjoner.

Ny helhetlig industristruktur for rødt kjøtt

Kjernen i prosjektet «Nye Nortura» ligger i den helhetlige industriutviklingsplanen. Flere prosjekter i planen er gjennomført eller startet i 2021:

- Pølseproduksjon i Målselv er besluttet flyttet, vil bli samlet i Tønsberg.
- Skjæring av storfe er avviklet i Egersund, Førde og Gol der Rudshøgda har økt aktiviteten tilsvarende.
- Det er besluttet å samle slakting av gris på Østlandet i Tønsberg. Arbeidet er med gjennomføring er startet, men ikke slutført.
- Det er besluttet å samle skjæring av gris i Tønsberg og endringene vil skje siste halvår i 2023. Dette innebærer at skjæreaktiviteten flyttes fra anleggene på Forus i Rogaland og Steinkjer i Trøndelag.

Etterkalkyler viser at effektene av den industrielle omleggingen leverer i tråd med eller bedre enn planen.

Endringer i industristrukturen er krevende for medarbeidere og eiere. Nortura har gode og innarbeidede omstillingsrutiner. Erfaringene fra det pågående industristrukturprosjektet er at vi fortsatt lykkes i å hjelpe minst ni av ti til en ny jobb, i eller utenfor Nortura.

Klimaavtrykket fra Norturas fabrikker er redusert gjennom målrettede investeringer og økt innsats for å nå målene innen bærekraft. For mer informasjon om industriell bærekraft viser vi til bærekraftrapporten som blir offentliggjort i april 2022.

Industriell beredskap, sårbarhetsvurdering, trening og håndtering av alle typer uønskede hendelser er svært viktig i Nortura. Det er gjennom året gjennomført risikovurderinger og økt tiltak i sikring av anlegg. De syv største fabrikkene har økt kompetansen og innsatsen innen moderne vedlikehold. Med en ny industristruktur er det nødvendig å legge ned en større innsats i alt av forebyggende arbeid for å unngå langvarig driftsstans. Videreutviklingen av beredskapsplaner, trening og utdanning av ansatte er viktig for å ivareta et godt industrivern på fabrikkene.

Egg og rugerier

Det var noe overskuddsproduksjon av egg i 2021, noe som resulterte i at markedsregulator (Totalmarked) måtte iverksette produksjonsregulerende og avsetningsmessige tiltak.

Markedet for egg fra høner i miljøbur har blitt mindre. Nortura har etablert en utviklingsplan for området med særlig prioritering av dyrevelferd, miljø og andre tiltak for å sikre en bærekraftig utvikling.

Industrielt har søkelyset på kontinuerlig forbedring og smarte investeringer med effekt på produktivitet og HMS blitt prioritert.

Markedet har vært preget av koronapandemien og dagligvaresalget har hatt vekst på bekostning av storkjøkken og industri.

Rugeriene har i 2021 produsert daggamle kyllinger i tråd med målsettingene.

Første halvdel av året ble det bortfall av totalt tre stykk rugeeggflokker. Siste halvår medførte

Totalmarked tall på nasjonalt nivå 2021

	Produksjon		Import- kvoter	Engrossalg		Balanse	Annen import
	Tonn	Indeks		Tonn	Indeks		
Storfe/kalv	87 400	103	9 000	110 100	105	-13 700	14 100
Sau/Lam	24 000	99	806	26 700	105	-1 900	
Gris	134 400	102	1 950	148 000	106	-11 600	11 600
Egg	65 400	100	706	66 000	101	+100	

bortfallet av tre rugeeggflokker betydelig reduksjon i produksjon og leveranse av slaktekylling. Som en konsekvens av dette ble utslaktingsalder for alle rugeeggflokker utvidet, og de fleste flokker holdt i produksjon lenger enn normalt for å kompensere bortfallet. Tiltaket har virket godt, og flokkene har produsert slaktekyllinger av god kvalitet og med gode klekkerresultater.

Kompenserende tiltak har begrenset konsekvenser for produksjonen. Det er fortsatt et sterkt fokus på dyrevelferd og det er gjennom året investert i forbedret avlivingslinje på foreldredyrsektoren. I primærproduksjonen er dyrevelferdsprogrammet for foreldredyr igangsatt som planlagt.

MARKEDSREGULERING OG TOTALMARKEDET

Nortura er markedsregulator for egg og kjøtt, og har ansvaret for mottak fra bønder og forsyning til industrien av egg og kjøtt i Norge. Markedsreguleringsenheten er adskilt fra Norturas kommersielle virksomhet, men er organisert under Råvare og Medlem og rapporterer til konsernstyret.

Totalmarked har det operative ansvaret for å foreslå og gjennomføre reguleringstiltak og andre oppgaver som tilfaller markedsreguleringen for kjøtt og egg. Aktiviteten er regulert i forskrift og foreslåtte reguleringstiltak besluttet til slutt av Omsetningsrådet, som består av representanter for landbruket, industrien og handelen.

Markedet var preget av økt etterspørsel etter egg og kjøtt som følge av myndighetenes tiltak mot spredning av covid-19 også i 2021. Det var ikke mulig å øke råvareproduksjonen i takt med etterspørselen, noe som resulterte i økt råvareimport.

Salget av hel slakt av storfe, svin, sau og lam økte med fem til seks prosent i 2021. Salget av egg var en prosent høyere enn i 2020.

Storfe

Samlet økte tilførslene av norsk råvare med tre prosent som følge av flere kviger og kyr til slakt, samt at slaktevektene økte noe. Det var ikke storfe på reguleringslager ved inngangen til året. Behovet for storfe kjøtt ut over norske tilførsler og kvoteimport ble dekket opp av import til nedsatt toll. Det var overskudd av storfe i noen uker på høsten. Ved utgangen av året 2021 var det om lag 400 tonn storfe på reguleringslager.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris på storfe med 3,50 kroner per kilo i 2021.

Gris

Tiltak for å øke slaktevektene på gris ga en økning i tilførslene av svinekjøtt på vel to prosent. Med tomme reguleringslagre ved inngangen av året var det likevel nødvendig med import gjennom store deler av året for å dekke etterspørselen.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris med 1,61 kroner per kilo i 2021.

Lam

Godt salg av lam gjorde at reguleringslageret på 1 880 tonn ved inngangen til 2021 ble raskt tømt. Tilførslene av lam i 2021 var en prosent ned fra året før, samtidig som salget økte med fem prosent. Som vanlig var det overskudd av lam noen uker i slaktesesongen og vel 700 tonn ble lagt på reguleringslager. Dette ble solgt ut før årsskiftet.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris med 3,00 kroner per kilo i 2021.

Egg

Det ble produsert mer egg enn etterspørselen i 2021. For å oppnå bedre balanse i markedet innførte markedsregulator tiltak for å redusere produksjonen og balansere markedet. 500 tonn egg ble tatt ut av markedet ved førtidsslakting av verpehøner.

Nortura økte gjennomsnittlig engrospris med 0,40 kroner per kilo i 2021.

Prisuttakene traff godt i forhold til forutsetningene både for storfe, gris og egg. For lam ble prisuttaket lavere enn planlagt på grunn av noe senere slakting enn forutsatt og dermed lavere kvantum i ukene med høyest pris.

TILFØRSLER TIL NORTURA

Medlemsarbeidet i 2021 har vært preget av pandemien. Til tross for dette er det gjennomført aktiviteter mot våre eiere gjennom rådgivningsbesøk, telefonrådgivning og deltakere på fagmøter. Året har også vært preget av betydelig innsats for å sikre god dyreveldferd hos våre leverandører og på transport inn til slakteriene.

De viktigste prosjektene innenfor Nortura Råvare og medlem er tilførselskampanjen, inntransportprosjektet og digitalisering. Selv om Norturas markedsandel blant kjøtt- og eggprodusentene er stabil, har flere produsenter valgt å levere til Nortura i løpet av 2021. Målsetningen er nådd både for gris og storfe, men er noe lavere for småfe.

Tilførsel tonn	2021	2020
Gris	79 086	78 525
Storfe/kalv	60 553	59 505
Småfe	15 709	15 911
Egg	47 038	46 612
Kylling	51 165	46 736
Kalkun/gourmethøne	9 374	8 654

Skjæring tonn	2021	2020
Gris	56 937	57 169
Storfe/kalv	34 200	35 384
Småfe	11 091	9 854

Når det gjelder inntransportprosjektet har kostnads- og prisvekst siden 2018 blitt effektivisert bort gjennom de tiltak som er gjennomført. Prosjektet leverer på målsatt innsparing. Når det gjelder digitalisering ble det utviklet digitale kjøresedler og livdyr plattform for storfe i 2021. Livdyrplattformen for gris var under utrulling da vi fikk dataangrepet. Disse tjenestene er ved årsskiftet ute av drift, men vil komme tilbake som en del av gjenåpningen etter dataangrepet.

Når det gjelder medlemskommunikasjon er det etter hvert blitt utviklet flere kanaler og plattformer: Bondebladet, Eierbrev, medlemssiden på internett og Facebook. Spesielt på Facebook bruker vi i økt grad video i kommunikasjon mot eierne. Det ble i 2021 laget 40 små og større filmsnutter med stor spennvidde. Målinger viser at dette er en kommunikasjonsform som treffer godt, og det er derfor en kanal som det skal satses mer på i tida framover.

Storfe

For storfe er tilførslene endret med om lag 1 200 tonn, dette skyldes slaktning av flere dyr, som en konsekvens av økt slaktning av melkeku høsten 2021.

Småfe

For lam var det i 2021 god tilgang på ferske lam, slik at det var god markedsdekning igjennom hele sesongen. Nortura slaktet færre antall lam sammenlignet med året før, Gjennomsnittsvekten var marginalt lavere (-0,12 kg) lavere enn i 2020 og kvaliteten på lam er fortsatt i positiv utvikling. Tonnasjen gikk totalt ned med omtrent 300 tonn.

Gris

Nortura har slaktet 953 000 slaktegris i 2021 og det er 9 000 færre sammenlignet med året før, Gjennomsnittsvekten på slaktegris har ligget stabilt på drøye 84 kg igjennom 2021, det er relativt god balanse mellom tilgjengelig smågris og slaktegris plasser, periodevis har det vært noe utfordrende i Agro og på Østlandet. Totalt har Nortura slaktet ca 900 tonn mer gris i 2021 enn året før på grunn av høyere vekt. Både på storfe og gris er markedsposisjonen i tilførselsmarkedet noe svekket i løpet av året, men trenden for siste halvår er økning i markedsandeler.

Kylling

I Nortura har tilførslene av kylling økt med 3.817 tonn i 2021 målt mot 2020. For kalkun er tilførslene tilsvarende økt med 423 tonn målt mot 2020. Tilførslene av fjørfekjøtt er markeds- og kontraktstyrt,

og innveide volum påvirkes og styres etter løpende markedsbehov og lager.

Egg

Nortura har hatt økte tilførsler på egg i 2021 og avregnet 488 tonn mer enn 2020. Det er fortsatt overproduksjon av egg i totalmarkedet og markedet ble regulert gjennom førtidsslaktning. Det ble et godt salg gjennom dagligvare og nivået er tilsvarende som for 2020. Tilførslene fordelte seg med 97 prosent frittgående og 3 prosent fra miljøbur. Den økologiske andelen av frittgående produksjonen utgjorde i underkant av fem prosent. Det har vært et stabilt salg og forbruk av egg til industrimarkedet, mens storkjøkkenmarkedet fortsatt har hatt utfordringer som følge av pandemien.

MERKEVARE OG SALG

Dagligvaremarkedet

MARKEDET

Dagligvaremarkedet fortsetter å vokse i 2021. Bortfall av grensehandel og restriksjoner i serveringsmarkedet er de viktigste underliggende faktorene for utviklingen i markedet i 2021. Til tross for en kraftig koronadrevet vekst i 2020 (+17,1 prosent), fortsatte dagligvaremarkedet veksten i fjor. På rapporteringstidspunktet foreligger det ikke konsoliderte tall for dagligvaremarkedet som helhet, men markedet for kjøttprodukter og egg vokste tre prosent i 2021 (Nielsen Norge).

Netthandelen med dagligvarer doblet seg i 2020, og selv om veksten ikke var like eksplosiv i 2021, melder den største aktøren, Oda, om vekst på 25 prosent i 2021. Ellers møter dagligvarebutikkene stadig økende konkurranse fra såkalte «dollar-stores» som Europris, Rusta og Normal og fra leveringstjenester som Foodora og Wolt.

GILDE – ALLTID NORSK KJØTT

Det er økt etterspørsel etter norsk kjøtt i 2021. Norske landbruksprodukter oppfattes som tryggere og mer bærekraftige enn utenlandske. Nordmenn ønsker også å støtte norske arbeidsplasser og norske bønder. Gilde er den eneste uavhenige merkevareleverandøren på rødt kjøtt som markedsfører og garanterer norsk kjøtt i alle sine produkter. Utviklingen i markedet bygger opp Gildes sterke posisjon hos forbrukeren. 55 prosent av forbrukeren har Gilde som sitt favorittmerke for kjøtt og kjøttvarer (Ipsos, 4. kvartal 2021), mens nærmeste konkurrent scorer åtte prosent.

Gildes sterkeste markedsposisjoner er innen kategoriene pølser og ferskt kjøttpålegg. Seks av ti pølsepakker som kjøpes i norsk dagligvare er merket Gilde. Gilde er atskillig mindre synlig innenfor ubearbeidet kjøtt der EMV (kjedenes egne merkevarer) dominerer plassen i kjølediskene. Gilde økte markedsandelen innenfor kjøttdeig i 2021 etter avtale om bedret listing i NorgesGruppen.

PRIOR – MATGLEDE SIDEN 1929

Prior er Norges klart mest foretrukne merke både for egg og hvitt kjøtt. Halvparten av forbrukerne har Prior som sitt favorittmerke (Ipsos, 4. kvartal 2021). Prior scorer særlig godt på verdiene trygt, høy kvalitet, god smak, sunt og norsk.

Dagligvaremarkedet for hvitt kjøtt vokser betydelig mer enn rødt kjøtt i 2021. Til tross for økende konkurranse, har Prior styrket markedsandelen innen kategorien ferskt fjærkre i 2021. Verdien i dagligvaremarkedet for egg falt med to prosent i 2021 grunnet reduserte snittpriser i kategorien, og Prior har tapt noe salg til EMV. Nortura er også leverandør til EMV på egg.

Klima, miljø og dyrevelferd er de viktigste driverne i markedet for hvitt kjøtt og egg. Prior har derfor gjennomført en rekke tiltak for å øke konkurransekraften, deriblant gjennom en avtale med NorgesGruppen om introduksjon av moderat saktevoksende kylling i dagligvaremarkedet i løpet av 2023.

LANGTIDSHOLDBARE PRODUKTER

Langtidsholdbare produkter i Nortura inngår som en del av forretningsområdet Hvitt Kjøtt, Egg og Langtidsholdbare produkter. Produktene markedsføres både under merkevaren Prior og Gilde. Lanseringen av Gilde Turmat, produsert på Otta, var en av konsernets største i 2021 og ble meget godt mottatt i markedet. Salget ble de første månedene noe hemmet av manglende produksjonskapasitet. Produktet har fått bred distribusjon i og utenfor daglivarehandelen. God etterspørselsutvikling førte til investeringer i økt produksjonskapasitet i fjor.

Nortura PROFF

Salget i serveringsmarkedet har vært sterkt påvirket av koronasituasjonen. I mars og april var store

Utvikling markedsandeler* Gilde 2021

Varegruppe	Markedsandel %	Endring %
Pølser	59,5	+0,6
Ferskt kjøttpålegg	43,7	-0,4
Bacon	37,2	-5,0
Fersk postei	31,9	+0,8
Ferskt bearbeidet kjøtt	25,9	-2,7
Dypfryst bearbeidet kjøtt	28,8	-0,5
Spekepølse	21,5	-1,1
Ferskt rent kjøtt	17,2	+0,2
Spekemat	13,4	-1,4
Ferske deiger/farser	16,0	+2,1

*) markedsandelene er uttrykt i omsetningsverdi

Utvikling markedsandeler* Prior 2021

Varegruppe	Markedsandel %	Endring %
Egg	43,6	-0,9
Fersk fjærkre	25,4	+0,3
Ferskt kjøttpålegg	10,3	+0,6
Pølser	8,6	-0,6
Ferskt bearbeidet kjøtt	5,1	-0,1
Fersk postei	1,9	+0,1
Bacon	2,0	+0,2
Ferske deiger/farser	1,4	0,0

*) markedsandelene er uttrykt i omsetningsverdi

delar av markedet stengt ned på grunn av covid-19. Det ble en tydelig bedring i mai, som ledet til en sommersesong over forventning. Norge åpnet opp igjen 25. sept, som ga umiddelbar god salgs-effekt, særlig for hotell- og restaurantmarkedene. Vi opplevde en tidlig start på julebordsesongen og salgstall over 2019-nivåer (før korona). Nedstengingen i desember førte til at en viktig del av sesongen falt bort.

Bensinstasjonsmarkedet har hatt ett godt år; preget av at mange nordmenn har lagt ferien i Norge og det har vært mye folk på veien.

Nortura PROFF har også det kommersielle ansvaret for Norturas salg av mat på nett og i kanaler utenom dagligvare. De to siste årene har kundeporteføljen til Nye Konsepter hatt en sterk vekst. I 2021 landet avdelingen en ny viktig avtale med matkasselieferandøren Hello Fresh, som har blitt en betydelig kunde i denne porteføljen. Nortura PROFF arbeider for å realisere ytterligere vekst innefor netthandel og matkasser.

Nortura Industrisalg

Nortura Industrisalg er kommersielt ansvarlig for salg til norsk matvareindustri. Industrikundene er bedrifter som viderefører våre råvarer, og igjen selger sine produkter i enten dagligvare- eller serveringsmarkedet. Industrisalg har en viktig funksjon i Norturas arbeid med å styrke bærekraftig matproduksjon.

Gjennom pandemien har etterspørselen etter råvarer økt betydelig. Dette har gitt Nortura utfordringer med å sikre dekning på råvarer inn i alle salgskanaler. Historisk har industrisalg håndtert et betydelig volum av råvarer som ubalanse. Det har derfor vært nødvendig for industrisalg å ta grep på både priser og prioriteringer. Ved knapphet på råvarer har industrisalg løftet prisene betydelig, reforhandlet og omprioritert krevende avtaler. Tiltaket har gitt bedring i resultat for 2021.

NÆRINGS- OG HANDELSPOLITIKK

Nortura har løpende dialog med politikere og myndigheter både som markedsregulator og som industribedrift med kommersielle interesser. Nortura har en god og konstruktiv dialog med folkevalgte, relevante departementer, direktorater og organisasjoner.

Nortura har gjennomført introduksjonsmøter med det nyopprettede Dagligvaretilsynet. Nortura ønsker den nye tilsynsmyndigheten velkommen, og legger opp til et åpent samarbeid.

Næringskomiteen la i januar frem innstillingen til Meld. St 27 (2019-2020) «Daglegvare og konkurranse». Hensikten med meldingen er å styrke konkurransen i dagligvaresektoren. Meldingen kommer som en forlengelse av lov om god handelsskikk, men vurderer tiltak for å bedre konkurransen og senke etableringsbarrierene.

Stortinget vedtok 4. februar 2021 å sikre tettere tilsyn med vertikal integrasjon og vertikale bindinger i dagligvaremarkedet. Deriblant;

- Klargjøre at Konkurransetilsynet må være spesielt oppmerksom på vertikal integrasjon og konsentrasjon av kjedemakt
- Utrede og foreslå tiltak for å sikre mer åpenhet i verdikjeden for mat
- Stille krav om regnskaps- og funksjonsmessig skille mellom ledd i verdikjeden
- Klargjøre for KT at veiledende virksomhet må styrkes i dagligvaresatsingen
- Foreslå hvordan oppnådd rabatt mellom leverandør og kjede i større grad kan følge varen
- Klargjøre for KT at leverandør med dominerende stilling har særlig ansvar for å vise at forskjeller i innkjøpsbetingelser er saklig begrunnet.

Som følge av økning i kraftforpriser og kostnadsnivåene generelt i landbruket, ba Nortura vinteren 2021 Omsetningsrådet om å gi markedsregulator anledning til å sette nye engrospriser (PGE) på egg og rødt kjøtt.

2021 var på det nærings- og handelspolitiske området preget av de ekstraordinære tiltakene for å sikre matforsyning som følge av covid-19. I denne forbindelse har et bredt antall representanter for Nortura deltatt i en rekke offentlige råd og samarbeidsutvalg for å sikre trygg og stabil matforsyning gjennom pandemien.

Det er ventet at skifte i den amerikanske administrasjonen som følge av presidentvalget vil føre til ny utvikling i WTO. Det er ventet at handelsorganisasjonen vil gjenoppta arbeidet med å redusere handelsbarrierer og redusere eksportvridende støtte i jordbruket.

Stortinget vedtok i juni en ny frihandelsavtale mellom Norge og Storbritannia. Det er ikke gitt tollfrie kvoter for storfe eller sau, men kvoter på 100 tonn svinestek og 100 tonn skinke. I tillegg er det gitt åpning for import av 50 tonn ribbe i desember. Det er også gitt åpning for import av 120 tonn pølser og 158 tonn fjørfekjøtt.

JURIDISKE PROSESSER

Nortura har ingen pågående rettsprosesser. Det har ikke oppstått konkrete tvister med kontraktsparter eller andre om fordeling av kostnader og tap etter dataangrepet i desember 2021.

HELSE, MILJØ OG SIKKHET

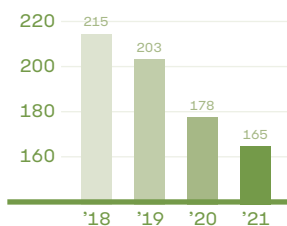
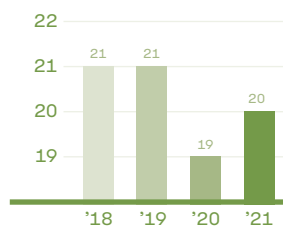
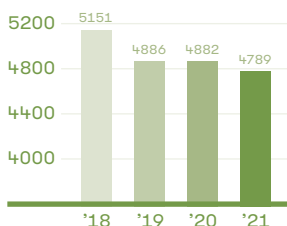
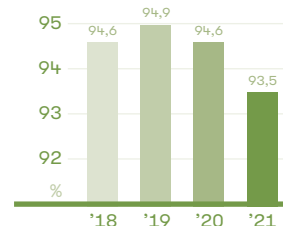
Økt fokus på det skadeforebyggende arbeidet

Starten av 2021 viste en økning i antall personskader, og antall fraværsskader. Arbeidet med skadesituasjonen i hele virksomheten har bidratt til en reduksjon i antall skader målt mot året før.

Systematisk arbeid med forebygging av person- og fraværsskader har bidratt til utviklingen. I fjor ble det registrert 254 personskader, inkludert 165 fraværsskader. Det er fortsatt et høyt nivå, og arbeidet med reduksjon i skader fortsetter.

Det er registrert 3 919 hendelser i med personskader av mindre og større art.

Det fysiske arbeidsmiljøet i Nortura innebærer for mange bruk av kniv, samt andre farlige verktøy og maskiner, tunge arbeidsstillinger og eksponering for

Antall personskader med fravær**H-verdi****Antall utførte årsverk (uten innleide)****Tilstedeværelse - %**

kjemiske og biologiske trusler. Kutt og stikkskader, støt/treff av gjenstand, fallskader og klemskader er de vanligste kategoriene. Fingre, albue og venstrehånd er de mest skadeutsatte kroppsdelene.

Forsterket fokus på kravene i vår HMS-standard ved blant annet kontinuerlig registrering av farlige forhold, rotårsaksanalyser og skadeforebyggende tiltak er avgjørende for å lykkes. Ytterligere opplæringstiltak, økt involvering av vernetjeneste og bedriftshelsetjeneste samt en tydeligere og mer synlig ledelse er viktige tiltak kommende strategiperiode. I tillegg jobbes det med ytterligere digitalisering og forenkling, slik at HMS-arbeidet blir så operatørnært som mulig.

Engasjerte medarbeidere og et sunt psykososialt arbeidsmiljø

Med over 5 000 medarbeidere fordelt på 25 fabrikker og anlegg spredt utover hele Norge, er det mange som hver dag står på for å levere mat til befolkningen og skape verdi for den norske bonden. Gjennom koronapandemien, har våre medarbeidere kjent ekstra stolthet over den viktige jobben alle gjør gjennom vår lange og komplekse verdikjede. Året har vært krevende for produksjonsmedarbeidere som har vært organisert i kohorter med smitteverntiltak, og funksjonærer som har arbeidet fra hjemmekontor.

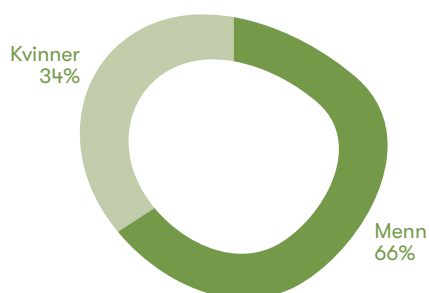
Medarbeiderundersøkelsen bekrefter at vi samtidig har et svært høyt engasjement og at våre medarbeidere ønsker å bli i Nortura.

Resultatene viser at Nortura har et sunt psykososialt arbeidsmiljø uten store utfordringer. Medarbeiderne sier det er en god ledelseskultur og samarbeidsklima, men forbedringsområder knyttet til konflikthåndtering og kompetanseutvikling. Det er ikke registrert større utfordringer med diskriminering på arbeidsplassen. Det er innført tiltak for alle medarbeidere i konflikthåndtering og varslingsrutiner.

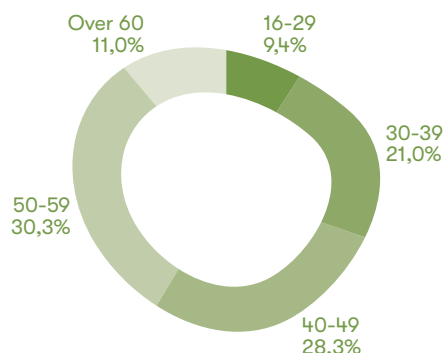
Med den raske teknologiske utviklingen og stadige endringer i krav fra forbrukerne må vi kontinuerlig fornye vår kompetanse. Det arbeides med felles prosesser for bedret kompetanseutvikling og kompetansestyring i konsernet. Rekruttering av spesialkompetanse innenfor teknologi, prosjektledelse og forbedring er viktig for å kunne være endringsdyktige.

Nortura har faglært arbeidskraft og gjør et kontinuerlig arbeid for å rekruttere fagkompetanse til tradisjonelle yrker innenfor kjøttindustrien. Vi arbeider derfor målrettet sammen med myndigheter og skoler for å sikre tilstrekkelig tilgang på faglært arbeidskraft.

Kjønnsfordeling personal

Aldersfordeling personal

HMS arbeidet i Nortura Produksjon

Arbeidet med HMS er særlig viktig i industrien både for den enkelte ansatte, men også for virksomhetens effektivitet og lønnsomhet. Det er gjennomført flere større forbedringsprosjekter i 2021.

Eggpakkериene har gjennomført en grundig prosessgjennomgang med mål om bedret HMS der blant annet økt automatisering bidrar til reduksjon av tunge og ensidige arbeidsoperasjoner.

Det er installert en robot for sliping av kniver for å unngå skader i forbindelse med manuell sliping. Roboten «Ståle» er installert på Rudshøgda, men vil ivareta knivsliping for alle anleggene i Nortura.

Bjerka startet opp en helt ny skjærelinje som er utviklet, dimensjonert og bygd av medarbeidere på anlegget, og som gir bedret HMS, kvalitet og produktivitet.

På Hærland er det igangsatt en pilot for å nye løsninger for forflytning av varer under arbeid. Det er gjennomført flere gode automatiserings- og digitaliseringsprosjekter på fabrikken i Sogndal.

Nortura har styrket innsatsen og kompetansen innen Industriell IT der vi tar i bruk nye løsninger i arbeidet med implementering av Industri 4.0-løsninger.

Norturas mål er null personskader. Nortura jobber for at alle skal komme trygt hjem fra jobben hver dag og ledere skal være gode rollemodeller innen HMS. Vi har hatt for mange skader i 2021 og vi mobiliserer kraftig for å snu denne utviklingen.

Likestilling og mangfold

Nortura er en multikulturell arbeidsplass med medarbeidere fra om lag 70 ulike nasjoner. Rundt 25 prosent av medarbeiderne har sin opprinnelse fra andre land enn Norge. Nortura er derfor bevisst de språk- og kulturutfordringer som dette kan medføre, og en rekke initiativer og tiltak er gjennomført lokalt ved de enkelte fabrikker og enheter for å tilpasse arbeidsplassen til medarbeidere med ulike bakgrunn.

81 prosent av Norturas ansatte er direkte knyttet til produksjon. Ti prosent er funksjonærer og ni prosent er ledere med personalansvar på ulike nivåer.

Kjønnsfordelingen i Nortura er 34 prosent kvinner og 66 prosent menn. For ledere med personalansvar er fordelingen 33 prosent kvinner og 67 prosent menn. Konsernledelsen består av 42 prosent kvinner og 58 prosent menn.

Det ble i 2021 avviklet 2 937 dager med foreldrepermisjon for kvinnelige ansatte (39 prosent) og 4 597 dager for mannlige ansatte (61 prosent) i Nortura SA.

Nortura hadde i fjor 562 midlertidige ansatte, hvor 32 prosent var kvinner og 68 prosent menn. Tilsvarende tall for deltidsstillinger er 48 prosent kvinner og 52 prosent av totalt 364 deltidsstillinger. Deltidsgraden (gjennomsnittlig stillingsprosent) er på 96,29. 95,10 for kvinner og 96,92 for menn. Antall innleide utgjorde i 2021 480,8 årsverk.

Sammenliknet med markedet er det relativt liten bruk av midlertidige- og deltidsansatte i Nortura. Hovedgrunnen til bruk av midlertidig arbeidskraft

og deltidsansatte i Nortura er sterke svingninger i aktiviteten som følge av sesongmessige variasjoner både i råvaretilførsel og etterspørsel.

Nortura jobber for at kjønn ikke skal være en faktor i fastsettelse av lønn, og avtalt lønn for kvinner utgjør i dag 99,83 prosent av snittlønn i Nortura SA. For ledere er den 98,68 prosent og for funksjonærer 95,41 prosent.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAP

Fortsatt drift

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn, da det etter styrets vurdering ikke foreligger forhold som tilsier noe annet.

Nortura har ved utgangen av året tilgang til tilstrekkelige kreditter, og refinansieringsbehov i 2021 er sikret gjennom langsiktige trekkrettigheter i bank. Konsernets driftsinntekter ble 26,6 milliarder kroner i 2021, en økning på 1,9 milliarder kroner eller 7,7 prosent. Morselskapets eksterne inntekter øker med 7,4, prosent, mens Norfersk AS, Noridane Foods AS, Rondane Produksjon AS, Norsk Dyremat AS og Norilia underkonsern også hadde vekst. I morselskapet er det økt omsetning i alle kanaler,

dagligvare-, storkjøkkenog industrikanalene som gir økte salgsinntekter: Salget til proff-/storkjøkkenmarkedet har økt med ca 23 prosent som følge lettelse relatert til koronasituasjonen. Norturas merkevarers verdiandel i dagligvaremarkedet hadde en tilbakegang på 0,2 prosentenheter til 32,2 prosent.

Konsernets driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) i 2021 ble 849 millioner kroner, en reduksjon på 9 millioner kroner. Justert for engangseffekter er EBITDA svekket med 86 millioner kroner.

Avskrivninger på varige driftsmidler ble 32 millioner kroner høyere enn i 2020, mens avskrivninger på immaterielle eiendeler og goodwill ble 25 millioner kroner høyere.

Driftsresultatet (EBIT) i 2021 kom ut på 261 millioner kroner, en reduksjon på 65 millioner kroner.

Netto finansposter viste -91 millioner kroner, mot -62 millioner kroner året før. Gjennomsnittlig rentesats på innlån var 3,66 prosent. Gjeldsnivået er redusert mens gjennomsnittlig innlånsrente er noe økt som følge av høyere gjennomsnittlig kredittmargin.

Resultat før skatt ble 170 millioner kroner mot 265 millioner kroner for 2020.

mill. kr	2021	2020	Endring
EBITDA	849	858	-9
Restrukturerings- og juridiske engangskostnader	42	25	17
Gevinstrealisering og engangskostnader relatert til IT	-94	0	-94
Justert EBITDA	797	883	-86

Balansen

Sum eiendeler er økt med 63 millioner kroner. Økt investeringer, avskrivninger, økte fordringer, varebeholdning og finansielle investeringer trekker opp, mens lavere kontantbeholdning trekker ned eiendelene.

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter for Nortura konsern var positiv med 112 millioner kroner, som er en reduksjon på 727 millioner sammenliknet med 2020. Det var en reduksjon i resultat før skatt for konsernet på 95 millioner kroner, og resultat før skatt endte på 170 millioner. Dette avviket mellom driftsresultat og kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter for 2021, er hovedsakelig drevet av økt arbeidskapital, spesielt knyttet til ekstraordinær forbigående økning i kundeordringer som følge av dataangrep, samt økning i varelager.

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter ble for 2021 negativ med 420 millioner kroner, som er en økning på 342 millioner kroner fra 2020. Økningen er drevet av økte innbetalinger fra andre investeringer, som er drevet av salget av IT selskapet Matiq AS og Tun Media AS. Det er også en reduksjon i investeringer i rentefond.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde minus 300 millioner som er en reduksjon på 273 millioner. Dette er hovedsakelig drevet av en reduksjon i langsiktig gjeld og obligasjonslån. Det er utstedt et nytt obligasjonslån med forfall i 2026 på 500 millioner kroner, men dette erstatter tilbakekjøp på tilsvarende beløp fra to andre obligasjonslån, så det er således ingen kontantstrømseffekt fra denne transaksjonen.

Utbetaling av medlemskapital til egg- og kjøttprodusentene var for 2021 på 143 millioner kroner, som er en tilsvarende økning fra 2020.

Styrets forslag til disponering av resultatet gir en egenkapitalandel for konsernet på 35,4 prosent, en økning på 0,1 prosentpoeng. Styret vurderer konsernets finansielle situasjon som tilfredsstillende på balansedato.

Markedsrisiko

Konsernet er utsatt for normal risiko som følge av konkurransesituasjonen i markedene vi opererer i. Forbrukstrender for rødt kjøtt utgjør en risiko for selskapet. Handelens satsing på egne merkevarer (EMV) har økt betydelig de senere år og forventes å ligge som en latent risiko også fremover.

Finansiell risiko

Konsernets virksomhet er utsatt for renterisiko, kredittrisiko og i noen grad valutarisiko. Uønskede negative effekter på konsernets resultat, egenkapital og kontantstrøm unngås gjennom operasjonell overvåkning og styring av risikoeksponering, samt ved å bruke finansielle sikringsinstrumenter innen fastsatte rammer.

Refinansieringsrisiko

For å eliminere refinansieringsrisiko ved låneforfall, samt finansieringsbehov i utenlandsk valuta, er det etablert langsiktige komiterte bilaterale lånerammer hos anerkjente banker på til sammen 1 100 millioner kroner. Rammen var ikke benyttet ved årsskiftet. Rammene vil kunne dekke aktuelle låneforfall samt eventuelle ekstraordinære likviditetsbehov som påregnelig vil kunne oppstå i et industriselskap med Norturas virksomhet og omfang. Nortura har tilgang til å låne fra fondet for kjøtt og fondet for egg til å finansiere lagerbeholdningene for markedsregulering. Se for øvrig årsregnskapets note 16.

Kredittrisiko

Gjennom konsentrasjonen i dagligvarehandelen har Nortura etter hvert langt færre, men større debitorer i konsernets største markedssegment. Betalingsevnen vurderes som god, noe som har vært synliggjort gjennom svært små tap gjennom flere år. Bruk av fordringskreditt, der fakturaer selges til en finansiell tredjepart, gjør at Nortura er beskyttet mot kreditttap ved betalingsmislighold for gjennomførte salg. Risikoen er noe større i industrimarkedet og på tilgodehavender på omsetning (livdyr) til eiernes egen produksjon. For industrimarkedet er kredittforsikring etablert for en betydelig del av kundeporteføljen. I livdyrmarkedet er det mange små aktører slik at risikoen samlet sett er beskjeden. Nortura har garantiforpliktelser i forbindelse med driftskredittordningen i landbruket hvor andel av innvilget kreditt ved utgangen av 2021 var på 823 millioner kroner.

Renterisiko

Norturas rentebærende gjeld er hovedsakelig knyttet opp mot flytende rente (NIBOR) og er dermed eksponert for endringer i kortsiktige rentenivå. For å redusere denne risikoen er rentesikringspolicyen at omtrent halvparten av rentebærende gjeld skal være sikret med fastrente. Rentesikringspolicyen er å sikre omtrent 50 prosent av rentebærende gjeld mot rentesvingninger, med gjennomsnittlig rentebindingstid på tre til seks år. Ved årsskiftet var 1 400 millioner kroner knyttet til det langsiktige rentenivået gjennom rentebytteavtaler ("swaps"),

med løpetid fra 1 til 11 år. I tillegg var 350 millioner kroner sikret ved fastrenteobligasjon, med rentebinding i seks år og til sammen 69,2 mill. kr sikret ved to fastrentelån hos Innovasjon Norge, med rentebinding i tre og fire år.

Valutarisiko

Konsernet er eksponert mot valutasvingninger knyttet til investeringer i virksomhet i Storbritannia, Danmark og Sverige, internasjonal handel, samt innkjøp med oppgjør i utenlandsk valuta. Konsernet benytter finansielle instrumenter, primært valutabytteavtaler,

for å sikre vesentlige balanseeksponeringer, og valutaterminer/ –opsjoner for eksponering mot kontantstrømeksponeering, med formål å redusere valutarisikoen for konsernet.

Ansvarsforsikring for styret og ledelsen

Nortura har tegnet styre- og ledelsesforsikring som dekker ansvarsforhold som følge av utøvelsen av deres verv. Forsikringen dekker sikredes personlige erstatningsansvar for formuesskade på grunnlag av uaktsomhet i egenskap av stilling eller verv i sikret selskap.

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Avkastning på andelskapital og medlemskapital	17 488
Overføres til medlemskapitalkonto	75 000
Overføres til/fra fond for vurderingsforskjeller	14 581
Overføres etterbetalingsfond	77 799
Sum disponert	184 868

I styret for Nortura SA

Oslo, 9. mars 2022

Trine Hasvang Vaag

Trine Hasvang Vaag
Styreleder

Jan Erik Fløtre

Jan Erik Fløtre
Nestleder

Anne M. Panerøstuen

Anne Marit Panerøstuen
Konsernsjef

Merethe Sund

Merethe Sund

Ole Reino Tala

Ole Reino Tala

Hans Amund Braastad

Hans Amund Braastad

Tone Steinland

Tone Steinland

Olav Håkon Ulfesnes

Olav Håkon Ulfesnes

Bente Borge

Bente Borge

Tronn Flittie

Tronn Flittie

Kenneth Johansen

Kenneth Johansen

Ken Ove Sletthaug

Ken Ove Sletthaug

Erlend Rønning

Erlend Rønning

Tove Berit Berg

Tove Berit Berg

Ronny Aunan

Ronny Aunan

RESULTAT

	Tall i 1 000 kr	Konsern	Konsern	Morselskap	Morselskap
Driftsinntekter	Note	2021	2020	2021	2020
Salgsinntekt	3, 21	23 727 706	22 065 494	18 106 563	16 954 755
Annen driftsinntekt	3, 11, 19, 21	2 886 216	2 657 115	2 627 925	2 512 903
Sum driftsinntekter		26 613 922	24 722 609	20 734 487	19 467 658
Driftskostnader					
Varekostnad	4, 21	19 081 573	17 679 128	14 905 894	13 903 721
Personalkostnader	5, 7	4 051 277	3 921 290	3 432 842	3 279 158
Avskrivninger/nedskrivninger på varige driftsmidler	8	471 049	439 146	360 139	327 357
Avskrivninger/nedskrivninger av immaterielle eiendeler	9	117 333	92 527	90 519	64 795
Annen driftskostnad	2, 6, 8, 21	2 631 596	2 264 082	2 062 385	1 785 623
Sum driftskostnader		26 352 828	24 396 172	20 851 780	19 360 654
Driftsresultat		261 094	326 437	-117 293	107 004
Finansinntekter og finanskostnader					
Resultat fra investering i datterselskap		0	0	137 419	84 121
Resultat fra investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	12	56 917	57 127	57 127	59 624
Annen finansinntekt	2, 11	103 094	129 168	249 959	104 753
Annen finanskostnad	2, 11	251 182	247 852	195 975	179 218
Netto finansposter		-91 171	-61 557	248 531	69 280
Ordinært resultat før skattekostnad		169 923	264 879	131 238	176 284
Skattekostnad	17	-9 216	26 750	-53 630	-6 715
ÅRSRESULTAT		179 139	238 130	184 868	182 998
Minoritetens andel av årsresultatet		41 988	47 319		
Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:					
Avkastning på andelskapital og medlemskapital				17 488	0
Overføres til medlemskapitalkonto				75 000	73 026
Overføres til/fra fond for vurderingsforskjeller				14 581	4 120
Overføres etterbetalingsfond				77 799	105 852
Sum disponert				184 868	182 998

BALANSE - EIENDELER

ANLEGGSMIDLER	Tall i 1 000 kr	Konsern	Konsern	Morselskap	Morselskap
Immaterielle eiendeler	Note	31.12.21	31.12.20	31.12.21	31.12.20
Utsatt skattefordel	17	367 314	318 167	313 425	254 657
System og rettigheter	9	923 314	895 871	921 324	888 507
Goodwill	9	67 872	91 826	0	0
Sum immaterielle eiendeler		1 358 500	1 305 865	1 234 750	1 143 163
Varige driftsmidler					
Bygninger, tomt og annen fast eiendom	8	1 931 745	2 014 532	1 481 669	1 563 202
Maskiner og anlegg	8	837 963	692 646	578 085	429 635
Driftsløsøre, inventar o.l.	8	265 787	342 740	250 727	323 503
Sum varige driftsmidler		3 035 495	3 049 919	2 310 482	2 316 340
Finansielle anleggsmidler					
Investeringer i datterselskap	11	0	0	918 560	921 460
Lån til foretak i samme konsern	11, 14	0	0	128 583	163 110
Investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	12	283 952	304 636	271 695	290 453
Lån til tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	14	18 477	10 473	18 477	10 473
Investeringer i aksjer og andeler	13	4 922	4 480	1 915	1 321
Innskudd i pensjonskasse	7	530 550	530 550	530 550	530 550
Pensjonsmidler	7	484	366	0	0
Andre langsiktige fordringer	14	50 374	44 535	47 513	42 929
Sum finansielle anleggsmidler		888 759	895 041	1 917 293	1 960 297
Sum anleggsmidler		5 282 754	5 250 824	5 462 524	5 419 800
OMLØPSMIDLER					
Varebeholdning					
Varebeholdning	4, 15	1 921 178	1 800 104	1 536 340	1 462 321
Sum varebeholdning		1 921 178	1 800 104	1 536 340	1 462 321
Kortsiktige fordringer					
Kundefordringer	14, 15	1 322 497	954 885	811 015	557 804
Andre kortsiktige fordringer	14, 20	127 188	94 015	291 866	200 865
Sum kortsiktige fordringer		1 449 685	1 048 900	1 102 882	758 669
Investeringer					
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	16	408 889	304 548	408 889	304 548
Sum investeringer		408 889	304 548	408 889	304 548
Kontanter og bankinnskudd					
Kontanter og bankinnskudd	16	209 168	816 623	145 235	766 830
Sum kontanter og bankinnskudd		209 168	816 623	145 235	766 830
Sum omløpsmidler		3 988 920	3 970 175	3 193 346	3 292 368
SUM EIENDELER		9 271 674	9 220 999	8 655 871	8 712 168

BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD

EGENKAPITAL	Tall i 1 000 kr	Konsern	Konsern	Morselskap	Morselskap
Innskutt egenkapital	Note	31.12.21	31.12.20	31.12.21	31.12.20
Obligatorisk andelskapital	18	214 094	217 034	214 094	217 034
Frivillig andelskapital	18	0	384	0	384
Sum innskutt egenkapital		214 094	217 418	214 094	217 418
Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital	18	0	0	1 847 795	1 884 914
Konsernets fond	18	1 927 963	1 981 846	0	0
Fond for vurderingsforskjeller	18	0	0	166 952	152 371
Medlemskapitalkonto	18	450 102	451 382	450 102	451 382
Etterbetalingsfond	18	470 333	392 534	470 333	392 534
Minoritetsinteresser	18	226 171	211 984	0	0
Sum opptjent egenkapital		3 074 569	3 037 745	2 935 182	2 881 200
Sum egenkapital		3 288 663	3 255 163	3 149 276	3 098 618
LANGSIKTIG GJELD					
Avsetning for forpliktelser					
Pensjonsforpliktelser	7	55 368	57 983	54 170	57 184
Langsiktige finansielle forpliktelser	8, 16	3 478	4 446	0	0
Avsetning for forpliktelser	10	115 858	138 215	114 491	138 215
Forpliktelse ved utsatt skatt	17	7 031	3 890	0	0
Sum avsetning for forpliktelser		181 736	204 533	168 662	195 399
Annen langsiktig gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	14, 15, 16	224 167	349 100	201 167	333 500
Obligasjonslån	14, 16	2 133 000	2 290 000	2 133 000	2 290 000
Subordinert hybrid obligasjonslån	14, 16	500 000	500 000	500 000	500 000
Annen langsiktig gjeld	14, 16	19 527	16 702	10 563	15 702
Sum annen langsiktig gjeld		2 876 694	3 155 802	2 844 729	3 139 202
Sum langsiktig gjeld		3 058 430	3 360 335	3 013 391	3 334 601
KORTSIKTIG GJELD					
Gjeld til kredittinstitusjoner	16	14 331	0	0	0
Leverandørgjeld	14	1 127 049	996 929	798 363	705 483
Betalbar skatt	17	36 257	33 129	5 000	5 000
Skyldig offentlige avgifter	15	209 401	222 370	174 458	166 284
Annen kortsiktig gjeld	14, 16, 20	1 537 543	1 353 072	1 515 383	1 402 183
Sum kortsiktig gjeld		2 924 581	2 605 501	2 493 203	2 278 950
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		9 271 674	9 220 999	8 655 871	8 712 168

KONTANTSTRØM

	Tall i 1 000 kr	Konsern	Konsern	Morselskap	Morselskap
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		2021	2020	2021	2020
Resultat før skattekostnad		169 923	264 879	131 238	176 284
- Periodens betalte skatter		-33 129	-29 889	-5 139	-5 117
-/+ Gevinst og tap på anleggsmidler		-16 268	3 052	-24 879	2 740
+ Avskrivninger og nedskrivninger		588 383	531 673	450 658	392 152
+/- Endring i varelager		-121 075	276 355	-74 019	220 280
+/- Endring i kundefordringer		-367 612	95 313	-253 211	10 486
+/- Endring i leverandørgjeld		130 119	28 251	92 880	-11 211
+/- Resultat ved bruk av egenkapitalmetoden		-56 917	-57 127	-57 127	-59 624
+/- Poster klassifisert som investerings/finansierings aktiviteter		-163 101	0	-175 903	0
+/- Endring i andre tidsavgrensningposter		-18 585	-273 077	-99 005	-156 278
= Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		111 738	839 431	-14 508	569 712
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
+ Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		17 974	11 357	29 348	2 961
- Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-581 443	-515 575	-482 086	-425 697
+/- Endring i langsiktige fordringer		-13 745	-3 653	21 939	179 166
+ Innbetalinger ved andre investeringer og utbytte		261 552	54 854	259 838	57 861
- Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		-103 985	-309 425	-106 485	-334 881
= Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-419 647	-762 441	-277 446	-520 589
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
+ Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		18 164	49 001	0	49 001
- Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		-163 597	-211 877	-161 196	-207 866
+/- Netto inn-/utbetalinger av obligasjonslån		-157 000	152 000	-157 000	152 000
+/- Netto endring i kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner		14 331	0	0	0
+/- Inn / utbetalinger av egenkapital		-11 446	-15 848	-11 446	-15 848
= Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-299 547	-26 723	-329 642	-22 712
= Netto endring i kontanter og bankinnskudd		-607 456	50 266	-621 595	26 410
+ Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse		816 623	766 357	766 830	740 420
= Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt		209 168	816 623	145 235	766 830

NOTE 1: REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

KONSOLIDERING

Konsernregnskapet presenterer samlet økonomisk stilling, resultat av årets virksomhet og kontantstrømmer for morselskapet, Nortura SA, og datterselskapene. Datterselskap omfatter de selskap hvor Nortura SA direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse anses, i utgangspunktet, å foreligge når en direkte eller indirekte eier mer enn 50 % av den stemmeberettigede kapital. Det anvendes enhetlige regnskapsprinsipper for alle selskap som inngår i konsernet. Alle transaksjoner mellom konsernselskapene, mellomværende og urealiserte konserngevinster elimineres i konsernregnskapet.

Eierandeler i datterselskap innarbeides i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Forskjellen mellom kostpris for eierandelene og bokført verdi av netto eiendeler på oppkjøpstidspunktet analyseres og henføres til de enkelte balanseposter i henhold til virkelig verdi. Kostpris som overstiger virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler, aktiveres som goodwill og avskrives i resultatregnskapet i takt med de underliggende forhold for forventet økonomisk levetid. Ved oppkjøp anvendes nominell skattesats ved beregning av utsatt skatt på merverdi eksklusiv goodwill. Ved trinnvise kjøp utgjør anskaffelseskost summen av virkelig verdi av tidligere eierandeler på oppkjøpstidspunktet og anskaffelseskost på siste kjøp. Dersom tidligere eierandeler har økt i verdi, føres verdiendringen mot opptjent egenkapital i konsernregnskapet. Er verdiendringen negativ, resultatføres denne som nedskrivning. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital.

Tilknyttede selskap er selskap der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, og hvor andelen er av langsiktig strategisk karakter. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har en eierandel på mellom 20 % og 50 %.

Felleskontrollert virksomhet er selskap hvor Nortura har felles kontroll sammen med en eller flere eiere, og hvor andelen er av langsiktig strategisk karakter. Felles kontroll foreligger normalt der konsernet har en eierandel på 50 %.

Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet innarbeides etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Konsernets andel av resultatet fra tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet er basert på resultat etter skatt i det tilhørende selskapet med fradrag for eventuelle avskrivninger på merverdier som skyldes at kostpris på eierandelene var høyere enn den ervervede andel av bokført egenkapital. I resultatregnskapet er andel av resultatet i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet vist under finansposter. I balansen vises eierandeler i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet under anleggsmidler. Andel av underskudd i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet resultatføres ikke hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ, med mindre konsernet har påtatt seg en forpliktelse eller avgitt garantier for det tilknyttede selskapet eller felleskontrollerte virksomheten. Forskjellen mellom balanseført beløp og anskaffelseskost overføres til fond for vurderingsforskjeller.

Ved innarbeidelse av investeringer i datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet hvor årsregnskapene er utarbeidet i utenlandsk valuta, omregnes balanseposter til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Resultatposter omregnes til norske kroner ved å benytte gjennomsnittskurs for regnskapsåret. Omregningsdifferansen som oppstår ved at

selskapets inngående egenkapital og årets resultat er omregnet til annen kurs enn utgående egenkapital, føres som korleksjon til konsernets egenkapital. Dette omfatter også kursgevinster eller – tap som oppstår på transaksjoner som anses som valutasisikring av en nettoinvestering i et utenlandsk selskap.

DRIFTSINTEKTER OG ANDRE INTEKTER

Inntekt fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

DRIFTSKOSTNADER

Kostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt.

HOVEDREGEL FOR KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, samt andre eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost fratrasket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap inngår i balanseført verdi på investeringer i tilknyttet selskap. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivninger for goodwill er fem år med mindre lengre levetid er særskilt begrunnet.

Investeringer knyttet til systemer og rettigheter balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling og kjøp av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseførte systemer og rettigheter avskrives lineært over økonomisk levetid.

Utgifter til egen forskning og utvikling kostnadsføres løpende.

ANLEGGSMIDLER

Varige driftsmidler

Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler måles til anskaffelseskost fratrasket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Pantebeholdningen balanseføres som varige driftsmidler.

Anskaffelseskost for varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden. Renter som knytter seg til anleggsperioden for betydelige varige driftsmidler under oppføring balanseføres som en del av kostprisen. Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir løpende kostnadsført. Kostnader ved større utskiftninger og fornyelser som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, aktiveres og avskrives i takt med driftsmiddelet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de framtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Leieavtaler

Leieavtaler vurderes som finansiell eller operasjonell leie etter en konkret vurdering av den enkelte avtale. Eiendeler som leies på betingelser som i det vesentlige overfører økonomisk risiko og kontroll til selskapet (finansiell leie), balanseføres som varige driftsmidler og tilhørende leieforpliktelser medtas i balanseposten avsetning for forpliktelse til nåverdien av leiebetalingene. Driftsmiddelet avskrives planmessig, og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet og datterselskap

Investeringer i datterselskap vurderes etter kostmetoden, og tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet vurderes etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet. Investeringene vurderes til anskaffelseskost fratrukket eventuelle nedskrivninger. Nedskrivning til virkelig verdi gjennomføres dersom verdifallet ikke er forbigående. Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap er inntektsført samme år som det er avsatt i givers regnskap. Overstiger utbyttet eller konsernbidraget fra datterselskap andel av opptjent resultat etter anskaffelsestidspunktet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen til morselskapet.

Andre aksjer og andeler klassifisert som anleggsmidler

Investeringer i anleggsaksjer og andeler hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene som representerer avkastning i eiertiden, inntektsføres som annen finansinntekt.

Langsiktige fordringer

Langsiktige fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger. Renteinntekter regnskapsføres når de er opptjent.

OMLØPSMIDLER

Varer

Beholdninger av varer vurderes til det laveste av kostpris etter "først inn - først ut"-prinsippet og virkelig verdi. Kostpris for tilvirkede varer er direkte materialer, direkte lønn samt andel av indirekte tilvirkningskostnader, mens kostpris for innkjøpte varer er anskaffelseskost. Årets varekostnad består av kostpris solgte varer med tillegg av eventuell nedskrivning i samsvar med god regnskapsskikk pr. årsslutt. Virkelige verdier er estimert salgsspris fratrukket estimerte utgifter til ferdigstillelse, salg og distribusjon.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd og kontanter

Regnskapslinjen bankinnskudd og kontanter inkluderer både kontanter og bankinnskudd.

PENSJONSORDNINGER

Konsernet har både innskuddsordninger og ytelsesordninger for sine ansatte og pensjonister. Konsernet har også pensjonsordninger som går over driften.

Innskuddsordning

Den innskuddsbaserte pensjonsordningen er en ordning hvor Nortura SA betaler faste innskudd til et fond som forvaltes av selskapets pensjonspartner, og hvor det ikke foreligger noen juridiske

forpliktelser til å betale ytterligere innskudd. Innbetalinger til innskuddsordningen kostnadsføres fortløpende.

Ytelsesordning

Den generelle ytelsesbaserte pensjonsordningen opphørte fra 31.12.2016 og det ble utstedt fripolise for de rettigheter den enkelte hadde opptjent. Fripolisene forvaltes i Nortura Konsernpensjonskasse. Eierinteressen i Nortura Konsernpensjonskasse presenteres som Innskudd i pensjonskasse og vurderes til anskaffelseskost. Investeringen nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående.

AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, Selskapene innen avtaleområdet LO - NHO har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen om ny AFP-ordning. Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon til å muliggjøre innregning av forpliktelse i årsregnskapet. Dette medfører at ingen forpliktelse for AFP-ordning er balanseført.

Den resterende ytelsesbaserte pensjonsordningen i konsernet gjelder et av datterelskapene Biosirk Norge AS, og er en ordning som gir pensjonister kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsforpliktelsen beregnes basert på en opptjening og benytter forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt aktuarielle forutsetninger for dødelighet, frivillig avgang med mer.

Netto pensjonsforpliktelse består av brutto pensjonsforpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Netto pensjonsforpliktelse på underfinansierte ordninger balanseføres som langsiktige finansielle forpliktelser, mens netto pensjonsmidler på overfinansierte ordninger balanseføres som finansielle anleggsmidler dersom der er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. Arbeidsgiveravgift inkluderes i tallene for faktisk underfinansierte ordninger. Endringer i forpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplanen, kostnadsføres umiddelbart dersom planendringer er ubetingede på tidspunkt for endring. Effekten av endring i forpliktelser knyttet til endring i forutsetninger (estimatavvik) føres direkte mot egenkapitalen i henhold til IAS 19.

Netto pensjonskostnad, som er brutto pensjonskostnad fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidlene og endringer i pensjonsplaner, klassifiseres som ordinær driftskostnad og er presentert under personalkostnader i resultatregnskapet.

Pensjonsordning over drift

Pensjonsforpliktelser finansisert over driften gjelder topplederpensjon. Denne forpliktelsen er beregnet og balanseført under pensjonsforpliktelser. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med personalkostnader.

SKATTER

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) korrigert for feil i tidligere års beregninger, endring i netto utsatt skatt, samt formuesskatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto i balansen for skatteposisjoner knyttet til selskap som inngår i skattekonsernet. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Ved beregningen benyttes nominell skattesats. Positive og negative forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Utsatt skattefordel oppstår dersom en har

midlertidige forskjeller som gir opphav til skattemessige fradrag i framtiden. Utsatt skattefordel balanseføres når det er sannsynlig at denne kan utnyttes i framtidige år.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til valutakurs på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta, som ikke inngår i sikringsforhold, vurderes til dagskurs og eventuelle urealiserte og realiserte gevinster eller tap resultatføres under finansposter.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Nortura benytter finansielle sikringsinstrumenter for å redusere effekten av svingningene i valutakurser og markedsrenter (NIBOR). Sikringsinstrumentene balanseføres ikke. Endring i beregnet markedsverdi for sikringshandler myntet på regnskapsperioder senere enn balansedato resultatføres først i den aktuelle regnskapsperiode.

SIKRING AV NETTOINVESTERING I UTENLANDSK VIRKSOMHET

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet benyttes på konsernnivå for datterselskaper som rapporterer i DKK og GBP, ved bruk av lån gjennom valutabytteavtaler og/eller rente- og valutabytteavtaler. Sikringsinstrumentene balanseføres til virkelig verdi. Urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentene bokføres direkte mot egenkapitalen i konsernet inntil den utenlandske virksomheten blir solgt eller sikringsforholdet blir avviklet. For morselskapet blir urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentene resultatført under finansposter.

BRUK AV ESTIMATER OG INFORMASJON OM BETYDELIGE ESTIMATER

De beskrevne regnskapsprinsippene innebærer at ledelsen i Nortura SA har anvendt estimater og forutsetninger som påvirker poster i resultat og balanse. Estimatenes baseres på erfaring og en vurdering av underliggende faktorer. Framtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Endringer i regnskapsmessige estimater resultatføres i den periode estimatene endres, med mindre utsatt resultatføring følger av god regnskapsskikk. Vurderinger, estimater og forutsetninger som har vesentlig effekt for regnskapet oppsummeres nedenfor.

Avskrivninger

Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er basert på antatt levetid for disse. Endrede markedsforhold og framtidige investeringsbeslutninger vil påvirke eksisterende produksjonskapasitet og forventet brukstid. Dette kan gi grunnlag for endrede avskrivningsprofiler og vil påvirke framtidige resultater.

Nedskrivninger

Nortura SA har betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler inkludert goodwill, tilknyttede selskaper og datterselskap. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulig verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende framtidige kontantstrømmer der prisbaner, salgsvolum og levetid er blant de viktigste faktorene.

Pensjoner

Beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelser er basert på flere økonomiske og demografiske forutsetninger. Enhver endring i de anvendte forutsetninger påvirker den beregnede forpliktelsen. Det henvises til note for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Utsatt skattefordel

Utsatt skattefordel balanseføres bare i den grad det er sannsynlig at det vil være framtidig skattepliktig overskudd som er stort nok til å nyttiggjøre seg skattefordelen enten ved at enheten har vist overskudd nylig eller ved at det er identifisert eiendeler med merverdier.

Avsetninger

For enkelte resultatposter i regnskapet avsettes det for forventende framtidige kostnader basert på estimater og informasjon som er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelse. Disse avsetningene kan avvike fra faktisk framtidig kostnad. Avsetninger knytter seg eksempelvis til omstillingskostnader, tap på kundefordringer, ukurans på varer og betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, herunder omtvistede forhold og rettsaker.

TILSKUDD

Tilskudd er presentert etter bruttometoden for det som gjelder virksomhetens drift. Inntektsført tilskudd som gjelder virksomhetens drift er presentert som andre inntekter i regnskapet. Tilskuddet er bokført i samme periode som tilsvarende kostnader/investeringer. Skattefunn bokføres etter endelig mottak av skatteoppgjør. Se nærmere omtale av tilskudd under note 19.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP

Virkning av endring av regnskapsprinsipp føres direkte mot egenkapitalen. Virkningen av prinsippendringen måles på tidspunktet for inngående balanse. Sammenligningstall omarbeides i den grad det er vesentlig. Sammenligningstall omarbeides ikke dersom det påløper store kostnader og det ikke er vesentlig i forhold til forståelsen av selskapets inntjeningsevne.

NOTE 2: SAMMENSLÅTTE POSTER

Annen finansinntekt	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Renteinntekter fra foretak i samme konsern	0	0	4 707	7 232
Annen renteinntekt	15 281	20 664	14 525	18 947
Gevinst ved salg av datterselskap	0	0	175 903	2 003
Annen finansinntekt	6 623	10 651	7 163	13 129
Valutagevinst	81 190	97 853	47 661	63 442
Sum finansinntekt	103 094	129 168	249 959	104 753

Annen finanskostnad	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Rentekostnader til foretak i samme konsern	0	0	172	131
Annen rentekostnad	130 915	137 701	126 560	131 619
Annen finanskostnad	21 782	23 634	17 045	20 587
Valutatap	98 485	86 516	52 198	51 881
Nedskrivning av finansielle omløpsmidler og anleggsmidler	0	0	0	-25 000
Sum finanskostnad	251 182	247 852	195 975	179 218

Andre driftskostnader	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Reparasjon og vedlikehold	338 486	332 037	242 038	240 442
Energikostnader	386 370	199 015	263 035	115 906
Transportkostnader	460 071	424 963	258 255	258 594
Andre driftskostnader	1 446 669	1 308 067	1 118 116	914 288
Andre driftskostnader konsernselskap	0	0	180 942	256 392
Sum andre driftskostnader	2 631 596	2 264 082	2 062 385	1 785 623

NOTE 3: SPESIFISERING AV INNTEKTER

Salgsinntekter	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Dagligvare, storhusholdning, KBS og industrisalg	18 489 850	17 399 742	14 699 674	13 895 723
Eksport	741 941	569 425	5 620	19 384
Internasjonal handel	2 379 569	2 254 691	0	0
Øvrige områder	2 116 346	1 841 637	1 666 312	1 415 225
Salg til datterselskaper	0	0	1 734 957	1 624 423
Sum salgsinntekter	23 727 706	22 065 495	18 106 563	16 954 755

Forklaring:

Dagligvare, storhusholdning og KBS: Omfatter dagligvare kjeder, hotell, bensinstasjoner, kiosker o.l i Norge

Industrisalg: Omfatter salg til andre kjøttbedrifter i Norge

Internasjonal handel: Salg mellom andre land enn Norge

Øvrige områder: Omfatter andre omsetningsledd og salg til medlemmer

Annen driftsinntekt	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Gevinst ved salg av anleggsmidler	17 113	1 015	25 724	1 015
Gevinst ved salg av datterselskaper	163 101	0	0	0
Tilskudd jf note 19	142 694	116 934	34 225	10 770
Skattefunn	3 745	5 696	2 637	3 761
Andre driftsinntekter	2 559 563	2 533 470	2 506 853	2 459 424
Driftsinntekter til datterselskaper	0	0	58 486	37 933
Sum annen driftsinntekt	2 886 216	2 657 115	2 627 925	2 512 903

Andre driftsinntekter omfatter blant annet slakteinntekter i Nortura SA

NOTE 4: SPESIFISERING AV VAREBEHOLDNING

Varebeholdning	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020	Morselskap 31.12.2021	Morselskap 31.12.2020
Råvarer	1 396 815	1 112 933	1 035 776	796 073
Varer under tilvirkning og ferdigvarer	421 888	486 002	403 034	468 775
Reservedeler	78 682	56 217	73 736	52 521
Markedsreguleringslager	23 935	144 952	23 935	144 952
Sum varebeholdning	1 921 321	1 800 104	1 536 482	1 462 321
Nedskrivning for ukurans	57 674	40 040	49 618	31 716

NOTE 5: PERSONALKOSTNADER

Personalkostnader	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Lønninger	2 969 560	2 928 875	2 485 365	2 430 688
Arbeidsgiveravgift	432 281	395 302	365 676	330 404
Pensjonskostnader jfr. note 7	231 297	196 703	195 944	166 618
Innleid arbeidshjelp	312 859	279 899	309 303	265 509
Andre ytelser	105 279	120 510	76 553	85 939
Sum personalkostnader	4 051 277	3 921 290	3 432 842	3 279 158
Antall utførte årsverk (uten innleie)	4 789	4 882	3 978	4 060

Honorar og lønn til styret, årsmøte, kontrollkomite og konsernsjef	2021	2020
Honorar til styret, råd og utvalg	4 453	4 427
Resultatlønn til konsernsjef	1 170	0
Lønn til konsernsjef	3 386	3 143
Innbetalt pensjonspremie for konsernsjef	537	515
Fri bil og andre godtgjørelser til konsernsjef	281	256
Sum honorarer og lønn til styret, årsmøte, kontrollkomite og konsernsjef	9 827	8 341

Avsetning for pensjons- og andre forpliktelser akkumulert pr 31.12:		
Konsernsjef	1 398	803

Avtaleforhold vedrørende konsernsjefen:

Det er en gjensidig oppsigelsestid på 6 måneder. Dersom konsernet velger å bringe arbeidsforholdet til opphør, beholder konsernsjef sin lønn og sosiale ytelser i 12 måneder.

Om Lederlønninger i Nortura

Nortura sin lønnspolicy er at vi skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Vi skal ha et moderat lønnsnivå på tvers av konsernet, innenfor de ulike fagområdene og stillingstypene, sett i forhold til arbeidsmarkedet forøvrig. Dette prinsippet gjelder også for lederlønningene i konsernet.

Om resultatbasert lønn for toppledelsen

Toppledelsen har en ordning med et variabelt og resultatbasert lønnselement i tillegg til fastlønn. Betingelsessettet skal være drivende for leveranser som er viktige for konsernet, det skal være enkelt å forstå, enkelt å forholde seg til, og det skal være målbart. Det er viktig med en god sammenheng mellom Nortura sin lønnsomhet og soliditet og eventuelle incitamenter. Det innebærer at styret har satt KPIer (Key Performance Indicators) over hvilke mål konsernsjef skal levere på og hvordan dette skal måles og utstedes. Denne ordningen trådte første gang i kraft fra januar 2020, med første utbetaling i 2021 for konsernsjef. I 2021 er ordningen også innført for hele konsernledelsen. Opptjent resultatbasert lønn for 2021 vil ligge på rundt 9 millioner kroner samlet.

Styret i Nortura SA		Godtgjørelse fra Nortura SA
Styreleder	Trine Hasvang Vaag	933
Nestleder	Jan Erik Fløtre	331
Styremedlem	Tronn Olaf Flittie	129
Styremedlem	Hans Amund Braastad	271
Styremedlem	Olav Håkon Ulfesnes	234
Styremedlem	Ole Reino Tala	287
Styremedlem	Merethe Sund	295
Styremedlem	Tone Steinsland	252
Styremedlem	Bente Borgen	139
Styremedlem (vara)	Kjell Ove Høydal	27
Styremedlem (vara)	Ole Johs Egeland	64
Styremedlem (vara)	Bente Børsheim	-
Styremedlem (vara)	Elisabeth Hokland	-
Styremedlem (vara)	Roar Viken	-
Styremedlem (vara)	Erik Bergseng	-
Styremedlem (vara)	Ann Iren Karlsen	-
Styremedlem (vara)	Inger Elisabeth Ødegård	-
Styremedlem (vara)	Jimmy Andreas Karlsen Aas	-
Styremedlem (vara)	Bjørn Moastuen	-
Styremedlem (ansatt repr)	Kenneth Johansen	178
Styremedlem (ansatt repr)	Ken Ove Sletthaug	178
Styremedlem (ansatt repr)	Ronny Aunan	178
Styremedlem (ansatt repr)	Tove Berit Berg	178
Styremedlem (ansatt repr)	Erlend Rønning	178
Styremedlem (ansatt repr vara)	Irene Åstveit	51
Sum honorarer		3 900

Årsmøte		Godtgjørelse fra Nortura SA
Ordfører	Kirsten Helen Myren	141
Varaordfører	Bjørn-Arne Skoglund	23
Sum honorarer		164

Fratrått 2021		Godtgjørelse fra Nortura SA
Nestleder	Steffen Skolseg	125
Styremedlem	Bente Roer	116
Styremedlem (vara)	Bjørn Gunnar Stalsberg	-
Styremedlem (vara)	Merete Børke Alpen	-
Styremedlem (vara)	Ann Kristin Kvaløsum	-
Styremedlem (vara)	Beate Menes Didriksen	-
Sum honorarer		241

Kontrollkomite i Nortura SA		Godtgjørelse fra Nortura SA
Leder	Ole Martin Fjeldberg	52
Medlem	Jon Egil Grøtvedt	51
Medlem	Anne Lise Kindingstad	46
Vararepresentant	Einar Myki	18
Sum honorarer		149
Honorar til styret, årsmøte og kontrollkomite		4 453

Fast godtgjørelse i Nortura SA			
Styreleder	515	Styrets nestleder	258
Styremedlemmer Nortura SA	180	1. varamedlem	50
Ordfører	75	Varaordfører	16
Leder av kontrollkomite	52	Kontrollkomitemed.	41

Det er for styreleder inngått avtale om kompensasjon av husleie for leilighet i Oslo. Avtalen erstatter ordinær dekning av overnatting. Total dekning for 2021 har vært 174 tusen kr.

Alle medlemstillitsvalgte har fraværsgodtgjørelse. Kretsledere honoreres med fraværsgodtgjørelse for de oppdrag de gjør for organisasjonen.

Fraværsgodtgjørelse:

- Kr 2 500,- for fravær over 5 timer inkl. reisetid
- Kr 1 250,- for fravær 2-5 timer inkl. reisetid
- Kr 600,- for møter 0-2 timer inkl. reisetid
- Alle satsene gjelder både for teamsmøter og fysiske møter

NOTE 6: HONORAR TIL REVISJON

	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Lovpålagt revisjon	3 613	3 592	1 618	1 747
Andre attestasjonstjenester	400	425	354	201
Skatterådgivning	96	43	0	0
Andre tjenester	57	88	0	66
Sum	4 166	4 148	1 972	2 014

Alle beløp er eksklusiv merverdiavgift

Honorar for attestasjonstjenester gjelder hovedsakelig mot Landbruksdirektoratet og andre tilskudd.

NOTE 7: PENSJONER

Nortura er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne loven.

Nortura har innskuddspensjon for alle ansatte, både faste og midlertidige, fra fylte 20 år og som jobber minst 20 % stilling i løpet av et kalenderår. Innskuddspensjonen gjelder både alders- og uførepensjon. Pensjonsinnskuddet består av 7 % av lønn under 7,1G og 18,5 % av lønn mellom 7,1G og 12G. 2 % av pensjonsinnskuddet dekkes av den ansatte selv frem til 1. juli 2021.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen opphørte fra 31.12.2016 og det ble utstedt fripolise for de rettigheter den enkelte hadde opptjent. Fripolisene forvaltes i Nortura Konsernpensjonskasse. Siden Nortura ikke har noen pensjonsforpliktelser til pensjonskassen og Nortura heller ikke i vesentlig grad er eksponert for aktuarmessig risiko eller investeringsrisiko knyttet til fripolisene, presenteres eierforholdet som "Innskudd i pensjonskasse" på egen regnskapslinje under finansielle anleggsmidler. Posten vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke er forbigående. Bidrag fra Nortura til pensjonskassen inngår i anskaffelseskost. Det har ikke vært bidrag de siste årene.

Pensjonsforpliktelser pr 31.12.21 (sikret) på ytelsesordning gjelder datterselskapet Biosirk Norge AS, og gjelder bare pensionister.

AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, Selskapene innen avtaleområdet LO - NHO har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen om ny AFP-ordning. Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon til å muliggjøre innregning av forpliktelse i årsregnskapet. Dette medfører at ingen forpliktelse for AFP-ordningen er balanseført.

I tillegg er det individuelle pensjoner for konsernledelsen, både nåværende og tidligere medlemmer. Pensjonsordningen er innskuddsbasert foretakspensjon med pensjonsinnskudd som utgjør 7 % av lønn under 7,1G og 18,5 % av lønn mellom 7,1G og 12G. Samt toplederpensjon som gir pensjonsinnskudd på 46,25 % av lønn mellom 12G og 20G, men med full opptjening etter 12 år. Disse presenteres som usikrede ordninger selv om det er bankgaranti på 47 millioner kroner.

MORSELSKAP

Ordningene omfatter 31.12:	Ansatte 2021	Ansatte 2020	Pensjonister 2021	Pensjonister 2020
Innskuddsbasert pensjon inkl. AFP	5 674	5 639	0	0
Individuelle ordninger	22	24	0	0

KONSERN

Ordningene omfatter 31.12:	Ansatte 2021	Ansatte 2020	Pensjonister 2021	Pensjonister 2020
Innskuddsbasert pensjon inkl. AFP	6 749	6 718	0	0
Individuelle ordninger	23	25	0	0
Andre ytelsesordninger	0	0	16	16

Balanseført verdi innskudd i pensjonskasse pr 31.12.	Konsern 2021	Konsern 2020
Innskudd i pensjonskasse	530 550	530 550

Årets pensjonskostnad	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-2 614	-960	-3 013	-1 359
Servicekost og andre kostnader	55	57	0	0
Finanskostnader/(inntekter)	-10	-29	0	0
Årets pensjonskostnad ytelsesordning	-2 569	-932	-3 013	-1 359
Kostnadsført premie innskuddsordninger	212 945	150 334	156 745	126 317
Andre pensjonskostnader, herunder AFP premie	55 830	47 359	42 213	41 660
Total pensjonskostnad	266 206	196 703	195 945	166 618

Arbeidsgiveravgift på innskuddsordninger og AFP-premie er ikke inkludert i tallene ovenfor.

PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSMIDLER**MORSELSKAP**

Endring brutto pensjonsforpliktelse	2021	2020
Pensjonsforpliktelse 1.1.	57 183	55 245
Tilgang og avgang samt omdanning til fripolise	-3 013	1 878
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	0	60
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	54 170	57 183

Endringer brutto pensjonsmidler

Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	0	7 116
Reklassifisering av garantikonto pensjoner *)	0	-7 116
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12. Pensjonsforpliktelse (+)/ Pensjonsmidler (-)	54 170	57 183

PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSMIDLER**KONSERN**

Endring brutto pensjonsforpliktelse	2021			2020		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse 1.1.	10 887	57 983	68 870	10 336	55 645	65 981
Kostnad ved inneværende periodes pensjonsopptjening	0	-2 615	-2 615	0	2 338	2 338
Rentekostnad	164	0	164	235	0	235
AGA av innbetaling pensjonsmidler	-79	0	-79	-26	0	-26
Aktuariell gevinster og tap (ført mot egenkapital)	348	0	348	1 131	0	1 131
Utbetaling pensjon	-733	0	-733	-789	0	-789
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	10 587	55 368	65 955	10 887	57 983	68 870

Endringer brutto pensjonsmidler

Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	11 253	0	11 253	11 518	7 116	18 634
Aktuariell gevinster og tap	-131	0	-131	135	0	135
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	119	0	119	207	0	207
Premieinnbetalinger	562	0	562	182	0	182
Utbetaling pensjon/garantikonto	-732	0	-732	-789	-7 116	-7 905
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	11 071	0	11 071	11 253	0	11 253
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12. Pensjonsforpliktelse (+)/ Pensjonsmidler (-)	-484	55 368	54 884	-366	57 983	57 617

Endringer i forpliktelsen	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 1.1	57 617	47 347	57 183	48 129
Resultatført pensjonskostnad	-2 569	2 366	-3 013	1 938
Garantikonto	0	7 116	0	7 116
Premiebetalinger	-643	-208	0	0
Estimatavvik	479	996	0	0
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12. Pensjonsforpliktelse (+)/ Pensjonsmidler (-)	54 884	57 617	54 170	57 183
Balanseførte pensjonsmidler etter IAS 19	484	366	0	0
Balanseført pensjonsforpliktelse	55 368	57 983	54 170	57 183

Ved beregning av pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse er følgende forutsetninger lagt til grunn i konsernet og morselskap:

	2021	2020
Diskonteringsrente	1,50 %	1,50 %
Avkastning på pensjonsmidler	1,50 %	1,50 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,00 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,25 %	1,75 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiversats	14,10 %	14,10 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uføretabell	IR02	IR02

NOTE 8: VARIGE DRIFTSMIDLER

Morselskap	Bygninger og Tomt	Maskiner	Drifts-løsøre	Sum 2021	Sum 2020
Anskaffelseskost 01.01.	4 616 623	2 684 868	1 166 507	8 467 998	8 278 568
+ Tilgang i året	96 230	257 877	4 643	358 750	235 221
- Avgang i året	-33 677	-61 962	-99 091	-194 729	-45 792
Anskaffelseskost 31.12	4 679 176	2 880 783	1 072 060	8 632 018	8 467 997
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-3 197 507	-2 302 698	-821 333	-6 321 538	-6 151 658
Bokført verdi 31.12	1 481 669	578 085	250 727	2 310 480	2 316 340
Årets avskrivning	174 425	108 278	51 047	333 750	324 857
Årets nedskrivning	0	1 039	25 351	26 390	2 500
Årets avskrivning og nedskrivning	174 425	109 317	76 398	360 139	327 357
Økonomisk levetid (tom avskrives ikke)	10-40 år	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær		
Regnskapsmessig gevinst/tap (-) solgte driftsmidler	11 683	9 793	3 402	24 879	-2 740
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	97 292	4 946	29 393	131 631	151 258

Konsern					
Anskaffelseskost 01.01.	5 574 894	3 846 934	1 440 967	10 862 795	10 608 929
+ Tilgang i året	131 366	318 466	7 336	457 168	324 887
- Avgang i året	-30 788	-23 554	-91 980	-146 323	-54 825
- Avgang datterselskap	0	0	-130 399	-130 399	-15 904
Anskaffelseskost 31.12	5 675 472	4 141 846	1 225 923	11 043 241	10 863 087
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-3 743 727	-3 303 883	-960 137	-8 007 747	-7 813 168
Bokført verdi 31.12	1 931 745	837 963	265 787	3 035 495	3 049 919
Årets avskrivning	211 608	172 193	57 859	441 660	435 503
Årets nedskrivning	3 000	1 039	25 351	29 390	3 643
Årets avskrivning og nedskrivning	214 608	173 232	83 210	471 049	439 146
Økonomisk levetid (tom avskrives ikke)	10-40 år	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær		
Regnskapsmessig gevinst/tap (-) solgte driftsmidler	11 683	9 793	3 402	24 879	24 567
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	114 990	5 600	35 485	156 075	174 137

Avgang datterselskap er knyttet til salget av datterselskapet Matiq AS. Bokført verdi på salgstidspunktet knyttet til varige driftsmidler var 0,6 millioner kroner.

NOTE 9: IMMATERIELLE EIENDELER

Morselskap	System og rettigheter	Sum 2021	Sum 2020
Anskaffelseskost 01.01.	1 020 182	1 020 182	829 705
+ Tilgang i året	123 336	123 336	190 477
- Avgang i året	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	1 143 518	1 143 518	1 020 182
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-222 195	-222 195	-131 676
Bokført verdi 31.12	921 324	921 324	888 507
Årets avskrivning	90 519	90 519	57 295
Årets nedskrivning	0	0	7 500
Årets avskrivning og nedskrivning	90 519	90 519	64 795
Økonomisk levetid	5 -10 år		
Avskrivningsplan	lineær		

Tilgang på systemer og rettigheter er i hovedsak knyttet til utvikling og implementering av nytt ERP-system. Det er kun for de fasene av nytt ERP-system som er satt fullstendig i drift at det er påbegynt avskrivninger. Ved utgangen av året er det vesentligste av NOVA-prosjektet startet avskrivninger på.

Immaterielle eiendeler hvor det foreligger indikasjoner på verdifall er vurdert for nedskrivningsbehov. Nedskrivning til gjenvinnbart beløp er gjennomført som følge av vedtak om avslutning av prosjekter, prosjekter som er blitt mindre lønnsomme enn forutsatt eller omleggelse av driften.

Konsern	System og rettigheter	Goodwill	Sum 2021	Sum 2020
Anskaffelseskost 01.01.	1 042 900	341 015	1 383 915	1 210 496
+ Tilgang i året	124 275	0	124 275	190 689
- Avgang i året	-13 428	-15 000	-28 428	0
Anskaffelseskost 31.12	1 153 747	326 015	1 479 762	1 401 185
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-230 433	-258 144	-488 577	-411 583
Bokført verdi 31.12	923 314	67 871	991 186	989 602
Årets avskrivning	93 379	23 955	117 334	85 027
Årets nedskrivning	0	0	0	7 500
Årets avskrivning og nedskrivning	93 379	23 955	117 334	92 527
Økonomisk levetid	5 -10 år	10 år		
Avskrivningsplan	lineær	lineær		

Goodwill knytter seg til :	2021	2020
Prima Slakt AS	67 871	91 826

Goodwill fra oppkjøpet i Prima Slakt AS fra 2014 avskrives over 10 år basert på forventede synergier fra oppkjøpet.

Avgang i år er knyttet til salg av datterselskapet Matiq AS. Bokført verdi på immaterielle eiendeler på transaksjonstidspunktet var 3,5 millioner kroner.

NOTE 10: AVSETNING FOR FORPLIKTELSE

Forsikringsordning

Nortura SA har en forpliktelse for ansatte som blant annet består av uførekapital. I en periode frem til 30.06.2016 har Nortura vært selvassurandør. Avsetningen er basert på meldte skader pr 31.12.2021 for perioden frem til 30.06.2016. Dessuten er det avsatt for skader som har skjedd frem til 31.12.2021 som ikke er meldt, basert på erfaringer fra tidligere forsikringsordning. Fra 01.07.2016 er det inngått en vanlig forsikringsordning der Nortura innbetaler en premie og forsikringselskapet bærer risikoen.

Omstillingsordninger

Konsernet har omstillingsordningen "gavepensjon", som tilbys ansatte som er overtallige, i omstilling eller er uføre. Ordningen innebærer at den enkelte medarbeider ytes en kompensasjon mot å fratre sin stilling i selskapet tidligere enn normal pensjonsalder, som del av omstillingsprosesser og nedbemanningsløp i Nortura. Medarbeidere som tilfredsstiller vilkårene for fullt opptjent alderspensjon med AFP-tillegg fra fylte 62 år, kan motta tilbud om en årlig økonomisk støtte i form av gavepensjon, samt en kompensasjon for manglende opptjening i kollektiv pensjonsordning gjennom kompensasjonsperioden. Nye inngåtte avtaler i 2021 er avsatt fullt ut pr 31.12.21. Avsetningen er neddiskontert med en diskonteringsrente på 5 % siden den har et langsiktig løp. Diskonteringsrenten er før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og forpliktelsens særlige risiko.

	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020	Morselskap 31.12.2021	Morselskap 31.12.2020
Forsikringsordning	6 843	14 011	6 843	14 011
Gavepensjon	109 015	124 203	107 648	124 203
Avsetning for forpliktelse	115 858	138 215	114 492	138 215

NOTE 11: INVESTERING I DATTERSELSKAP PR 31.12

	Forretnings- kontor	Eier/ stemme- andel	Egenkapital i selskapet pr 31.12.2021	Andel av egenkapitalen i selskapet 31.12.2021	Bokført verdi 31.12.2021	Resultat før skatt 2021	Resultat før skatt 2020	Langsiktig lån 31.12.2021
Animalia AS	Oslo	66,0 %	11 206	7 396	3 982	1 838	1 504	-
Curtis Wool Direct Holdings Ltd	Bingley, UK	87,5 %	203 125	177 734	101 061	35 032	6 480	18 328
Fjordkjøkken AS	Hå	56,5 %	176 004	99 442	14 700	33 576	41 952	-
Hå Rugeri AS	Hå	51,0 %	20 896	10 657	28 050	17 610	15 533	10 000
Karasjok Slakteeiendom AS	Karasjok	66,0 %	3 465	2 287	660	343	289	-
Kviemarka Eiendom AS	Oslo	100,0 %	22 335	22 335	95 141	7 950	7 703	35 000
Norfersk AS	Eidsberg	100,0 %	100 917	100 917	205 005	24 602	17 932	-
Noridane Consult A/S	København, DK	35,0 %	-62	-22	699	-104	-1 982	-
Noridane Foods AS	Oslo	65,0 %	92 486	60 116	5 197	23 510	27 101	-
Norilia AS	Oslo	100,0 %	36 979	36 979	90 377	8 854	5 806	25 000
Norsk Duroc AS	Hamar	70,0 %	1 166	816	350	43	64	-
Norsk Dyremat AS	Hå	100,0 %	29 487	29 487	45 899	8 838	18 648	-
Biosirk Norge AS	Hamar	67,0 %	120 861	80 977	43 688	30 048	39 554	-
Prima Slakt AS	Hå	100,0 %	14 954	14 954	276 188	15 724	15 115	13 000
Rondane Produksjon AS	Otta	60,0 %	4 167	2 500	4 140	-2 067	-1 432	-
Telespor AS	Asker	79,18%/79,84%	-17 407	-13 898	3 422	-9 929	-3 026	20 263
Sum investeringer i datterselskap hos morselskapet			820 579	632 678	918 560	195 868	191 241	121 591

Selskap eiet via datterselskap								
Madeco International A/S	København, DK	100,0 %	6 615	6 615	2 232	5 342	483	-
Noridane Foods A/S	København, DK	100,0 %	99 580	99 580	12 355	22 100	29 563	-
Noridane Consult A/S	København, DK	35,0 %	-62	-22	30	-104	-1 983	-
Norilia Nordic AS	Oslo	51,0 %	16 362	8 345	5 100	6 500	1 663	6 992
Scapo Hides AB	Skjeberg, Norge	100,0 %	903	903	2 845	424	765	-
Sum investeringer i datterselskap hos datterselskap			123 398	115 421	22 562	34 262	30 491	6 992
Sum investeringer og langsiktig lån			943 977	748 099	941 122	230 130	221 732	128 583

Noridane Consult A/S ble stiftet i 2019. Selskapet eies 35 % av Nortura SA og 35 % av Noridane Foods A/S, og innregnes derfor som et datterselskap siden konsernet har samlet kontroll. For aksjer i Scapo Hides AB er kostprisen 9,7 mill. kr nedskrevet med 7,8 mill. kr i år og tidligere år. Det heleide datterselskapet Matiq AS ble solgt til IT-selskapet Capgemini Norge AS 2. august 2021. Capgemini overtok etter det som totalleverandør av IT-tjenester til Nortura.

Salg av datterselskap	Konsern	Morselskap
Vederlag	220 541	220 541
Bokført verdi på salgstidspunktet	20 802	8 000
Transaksjonskostnader	36 638	36 638
Foreløpig gevinst ved salg av datterselskap	163 101	175 903

Gevinsten inngår i “annen driftsinntekt” i konsernregnskapet og som “annen finansinntekt” i selskapsregnskapet. Resultatet fra Matiq AS inngår i konsernregnskapet frem til salgstidspunktet 2. august 2021.

NOTE 12: SPESIFISERING AV TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET I MORSELSKAP OG KONSERN

Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet bokført etter egenkapitalmetoden i morselskapet	Forretningskontor	Eier/stemmeandel	Kostpris 31.12.21	Bokført verdi 31.12.20	Tilgang/avgang i året	Resultatandel	Utbytte/andre endringer	Bokført verdi 31.12.21
Agrikjøp AS	Oslo	26,1 %	1 151	4 104	0	718	-1 828	2 994
Agro Transport AS	Stavanger	50,0 %	2 490	2 422	0	817		3 239
Art-Nor AS	Finnsnes	34,2 %	225	3 161	0	1 129		4 290
Bondevennen SA	Stavanger	33,3 %	1 117	2 369	0	177	-200	2 346
Borg Systemvask AS	Sarpsborg	40,0 %	520	1 780	0	4 372	-2 880	3 273
Bunes fryselager AS	Bunes	37,0 %	165	508	0	5 842	-518	5 833
Den Magiske Fabrikken Jæren AS	Tønsberg	20,0 %	50	0	50	0		50
Fjordland AS	Oslo	38,9 %	8 160	82 917	0	32 504	-20 321	95 099
Gårdsand AS	Re	20,0 %	100	5 599	0	-876		4 722
Hå Kylling AS	Nærbø	50,0 %	3 006	7 389	0	1 458		8 847
Longvamør AS	Ålesund	34,0 %	204	849	0	447		1 295
Malvik Vask og Terminal AS	Malvik	33,3 %	3 000	7 065	0	590		7 655
Meråker Kjøtt AS	Meråker	50,0 %	3 504	12 429	0	-1 976		10 453
Norpri AS	Hå	49,0 %	58 786	42 750	0	992	-15 680	28 062
Norsvin International Holding AS	Hamar	23,7 %	20 518	21 110	0	902		22 012
Notra AS	Hommelvik	50,0 %	2 026	1 650	0	20		1 670
Nærbø Kyllingslakt AS	Nærbø	50,0 %	6 150	6 827	0	-1 345		5 482
Skala AS	Oslo	44,0 %	22 966	50 470	0	7 667	-8 800	49 337
Svindland AS	Flekkefjord	32,5 %	2 332	18 402	0	-443	-2 925	15 034
Tun Media AS	Oslo	22,6 %	0	18 650	-18 060	4 133	-4 723	0
Sum investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet hos morselskapet			136 470	290 452	-18 010	57 127	-57 875	271 695

Investeringer med vesentlig goodwill som avskrives over 10 år: Norpri AS	
EK på anskaffelsestidspunkt	8 828
Goodwill ved kjøp	49 958
Akk. Avskrivning Goodwill	-35 802
Sum bokført verdi	14 156

Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet bokført etter egenkapitalmetoden hos datterselskaper	Forretningskontor	Eierandel	Kostpris 31.12.21	Bokført verdi 31.12.20	Tilgang/avgang i året	Resultatandel	Utbytte/andre endringer	Bokført verdi 31.12.21
Bioco AS	Oslo	50,0 %	15 000	5 606	0	-2 263	0	3 343
Miljøfor Norge AS	Ingeberg	38,1 %	1 403	8 356	0	2 095	-1 716	8 735
Norskinn AS	Horten	35,7 %	200	220	0	-41	0	179
Sum investeringer i tilknyttede selskap hos datterselskap			16 603	14 182	0	-209	-1 716	12 257
Sum investeringer i tilknyttede selskap i konsernet			153 073	304 634	-18 010	56 917	-59 591	283 952

NOTE 13: ANDRE AKSJER OG ANDELER KLASSIFISERT SOM ANLEGGSMIDLER

Investeringer i aksjer og andeler	Bokført verdi 31.12.21
Diverse aksjer og andeler hos morselskapet	1 915
Diverse aksjer og andeler hos datterselskap	3 007
Sum investeringer i aksjer og andeler i konsernet	4 922

Anleggsaksjer og andeler med eierandel mellom 20% og 50% er vurdert som investering i aksjer og andeler når Nortura ikke har betydelig innflytelse. Disse balanseføres til anskaffelseskost.

NOTE 14: FORDRINGER OG GJELD

Fordringer med forfall senere enn ett år	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020	Morselskap 31.12.2021	Morselskap 31.12.2020
Andre langsiktige fordringer	48 393	44 535	47 513	42 929
Lån til tilknyttet selskap	18 477	10 473	18 477	10 473
Lån til foretak i samme konsern	0	0	118 583	163 110
Sum fordringer	66 870	55 008	184 573	216 512

Gjeld med forfall senere enn fem år	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020	Morselskap 31.12.2021	Morselskap 31.12.2020
Gjeld til kredittinstitusjoner	815 275	809 000	800 000	800 000
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0
Sum gjeld	815 275	809 000	800 000	800 000

Mellomværende med foretak i samme konsern	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020
Kundefordringer	72 043	65 092
Andre kortsiktige fordringer	158 195	112 484
Mellomværende konsernkontoordning	21 245	33 057
Lån til foretak i samme konsern	128 582	163 110
Sum fordringer	380 065	373 743

Mellomværende med foretak i samme konsern	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020
Leverandørgjeld	23 630	37 950
Mellomværende konsernkontoordning	158 022	256 427
Annen kortsiktig gjeld	5 063	12 580
Sum gjeld	186 715	306 957

Mellomværende med tilknyttede foretak	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020	Morselskap 31.12.2021	Morselskap 31.12.2020
Kundefordringer	27 563	32 133	11 011	13 044
Lån til tilknyttede selskap	18 477	10 473	18 477	10 473
Sum fordringer	46 040	42 606	29 488	23 517

Mellomværende med tilknyttede foretak	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020	Morselskap 31.12.2021	Morselskap 31.12.2020
Leverandørgjeld	27 490	17 274	24 976	15 849
Sum gjeld	27 490	17 274	24 976	15 849

NOTE 15: PANTSTILLELSE, GARANTIANSVAR OG LANGSIKTIGE FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Bankgarantier stillet på vegne av Nortura SA eller konsernselskap i favør av tredjepart	31.12.2021	31.12.2020
Garantiansvar i favør av Oslo Kemnerkontor (skattetrekk)	0	131 000
Garantiansvar i favør av Hamar Kemnerkontor (skattetrekk)	0	2 500
Garantiansvar i favør av Jæren Kemnerkontor (skattetrekk)	0	5 500
Garantiansvar i favør av Eidsberg Kemnerkontor (skattetrekk)	0	3 500
Garantiansvar i favør av Trondheim Kemnerkontor (skattetrekk)	0	5 500
Garantiansvar i favør av Oslo Kommune, Næringsetaten	3 374	3 374
Garantiansvar i favør av Hå Kemnerkontor (skattetrekk)	0	350
Garantiansvar i favør av Skatteoppkrevjaren i Ottadalen (skattetrekk)	0	200
Garantiansvar i favør av Skatteetaten (skattetrekk)	148 000	0
Garantiansvar i favør av NT Pensjon AS	47 000	38 000
Garantiansvar i favør av Økern Torvei 13 AS	1 627	1 153
Garantiansvar i favør av Mærsk Line A/S	564	549
Garantiansvar i favør av Heggstadmoen 18 AS	3 850	0
Garantiansvar i favør av Nordea Finance Equipment AS	300	0
Sum bankgarantier	204 715	191 626

Garantier og kausjoner stillet av Nortura SA		
Garantiansvar i favør av Danske Bank A/S vedr kreditt Bioco AS	40 000	40 000
Garantiansvar i favør av Jyske Bank A/S vedr kreditt Noridane AS	53 728	0
Garantiansvar i favør av DNB vedr lån Fjordkjøkken AS	13 800	15 000
Garantiansvar i favør av Nordea Bank Abp vedr valutalinje Noridane A/S	10 000	10 000
Garantiansvar i favør av Nordea Bank Abp vedr valutalinje Noridane AS	10 000	10 000
Garantiansvar i favør av Norautron AS vedr innkjøp Telespor AS	7 646	0
Garantiansvar i favør av Gylling Teknisk AS vedr innkjøp Telespor AS	2 373	2 000
Garantiansvar i favør av B.W. Randem vedr leie av leilighet Bioco AS	0	26
Garantiansvar i favør av M. Kristoffersen vedr leie av leilighet Bioco AS	27	0
Sum garantier og kausjoner stillet av Nortura SA	137 574	77 026

Nortura konsern har ingen pantsatte eiendeler.

Nortura har garantiforpliktelser i forbindelse med driftskredittordningen i landbruket.

Beregnet garantiansvar ved utløpet av 2021 var 823 mill kr (i 2020 848 mill kr), og garantiansvar basert på saldo 31.12.2021 var 377 mill kr (i fjor 420 mill) kr.

Konsernets andel av tap på driftskredittordningen har vært minimal de siste årene.

NOTE 16: FINANSIELL RISIKO OG FINANSIERING

Konsernets virksomhet er utsatt for renterisiko, kredittrisiko, råvarerisiko og valutarisiko, og styrer mot å ha en akseptabel risikoeksponering innenfor disse områdene. Rentebærende gjeld er i hovedsak knyttet til flytende interbankrente, og er eksponert for endringer i kortsiktig rentenivå. Obligasjonslån med fast rente er for det meste omgjort til flytende renteeksponering ved rentebytteavtaler ("swaps").

Rentesikringspolicyen er å sikre ca. 50 % av rentebærende gjeld mot rentesvingninger, med gjennomsnittlig rentebindingstid på tre til seks år. Ved årsskiftet var 1 400 mill. kr knyttet til det langsiktige rentenivået gjennom rentebytteavtaler ("swaps"), med løpetid fra 1 til 11 år. I tillegg var 29,2 mill. kr sikret ved fastrentelån hos Innovasjon Norge, med rentebinding i tre år og 40 mill. kr sikret ved fastrentelån hos Innovasjon Norge, med rentebinding i fire år.

Innfrielse av samtlige rentesikringsinstrumenter pr. 31.12.21 ville gi et tap på 49,0 mill. kr. Markedsverdien på rentebytteavtaler med formål å gjøre lån med flytende rente om til fast rente for selskapet var pr. 31.12.2021 negativ med 60,3 mill. kr. Markedsverdien på rentebytteavtaler med formål å gjøre obligasjoner med fast rente til obligasjonseier om til flytende rente for selskapet er positiv med 11,4 mill. kr.

Nortura-konsernets viktigste kunder er grossister og enkeltkunder innenfor alle kundesegmenter. Betalingsevnen vurderes å være god, noe som er synliggjort gjennom svært begrensende tap gjennom flere år. Risiko for tap mot dagligvarekunder som følge av betalingsmislighold er sikret ved at fordringer selges til DNB Bank under inngått avtale om fordringskreditt.

Konsernet er eksponert mot valutasvingninger knyttet til internasjonal handel, virksomhet i England, Danmark og Sverige, samt innkjøp med oppgjør i utenlandsk valuta. Konsernet sikrer vesentlige valutaeksponeringer på balansen som følge av investeringer i utenlandske datterselskaper, ved å låne gjennom en valutaswap i GBP og med en rente- og valutaswap ("basis-swap") i DKK. I tillegg sikres vesentlige kontantstrømmer i utenlandsk valuta, som vurderes å ikke kunne avlastes i sluttmarkeder, gjennom sikringsforretninger, primært forwardkontrakter og opsjoner. Ved årsskiftet hadde Nortura og datterselskaper inngått opsjonskontrakter for salg av euro på totalt 10 mill. EUR med forfall i 2022 og 2023. Markedsverdien på disse transaksjonene var pr. 31.12.2021 positiv med 1,9 mill. kr.

Langsiktig finansiering:

Nortura finansierer seg ved opptak av lån i verdipapiriserte lånemarkeder ved obligasjons- og sertifikatlån, lån hos banker og finansieringsforetak, innskudd fra medlemmer og ansatte, og kassekreditt. Oversikt over morselskapets og konsernets innlån er gjengitt under:

LANGSIKTIGE LÅN

Subordinert gjeld	ISIN	Renter	Løpetid	Netto utestående	Virkelig verdi	Avdragsprofil
Hybrid Obligasjonslån	NO 001 0822893	Nibor +4,25%	2018/2078	500 000	513 750	Ingen
Sum subordinert gjeld				500 000	513 750	

Verdipapirisert gjeld	ISIN	Renter	Løpetid	Netto utestående	Virkelig verdi	Avdragsprofil
Obligasjonslån	NO 001 0790363	Nibor +1,15%	2017/2023	200 000	201 300	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0709686	Fast 4,36%	2014/2024	225 000	234 765	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0886716	Nibor +2,95%	2020/2025	700 000	747 600	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 1136624	Nibor +1,10%	2021/2026	500 000	499 350	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0886724	Nibor +3,20%	2020/2027	150 000	165 705	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0886740	Fast 3,95%	2020/2027	150 000	156 960	Ingen
Obligasjonslån	NO 001 0778236	Nibor +1,20%	2016/2022	208 000	208 166	Ingen
Sum obligasjonslån				2 133 000	2 213 846	

ANDRE LANGSIKTIGE LÅN

Trukne lån i norske kroner	Tatt opp	Forfall	Netto utestående	Avdragsprofil
Innovasjon Norge	29.01.2010	01.02.2025	29 167	Lineært fra år tre
Innovasjon Norge	14.12.2012	10.12.2025	40 000	Lineært fra år tre
Nordiske Investeringsbanken	22.12.2014	22.12.2024	132 000	Lineært fra år tre
Sum andre langsiktige banklån			201 167	

Sum gjeld til kredittinstitusjoner i Nortura SA

2 834 167

Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner i døtre

31 964

Sum langsiktige rentebærende gjeld i konsernet

2 866 131

KORTSIKTIG GJELD

Netto utestående

Rentebærende innskudd fra medlemmer og ansatte

173 880

Kassekreditt døtre, utenfor konsernkontoordning

14 331

Sum kortsiktig rentebærende gjeld

188 211

Total rentebærende gjeld i konsernet

3 054 342

Fordelt på

Netto utestående

Nortura SA

3 008 047

Datterselskaper

46 295

Sum rentebærende gjeld i konsernet

3 054 342

Ekstern rentebærende gjeld i morselskap og konsern

Nortura har tatt opp seks obligasjonslån, fem med rammer på 750 mill. kr. I tillegg har Nortura tatt opp et subordinert lån med ramme på 500 mill. kr. i 2018. Obligasjonslånene er notert på Nordic ABM (Alternative Bond Market). På denne markedsplassen er det ikke plikt å avlegge regnskap etter IFRS-standard. Eventuell beholdning av egne obligasjoner som planlegges holdt til forfall nettoføres mot gjelden. Obligasjonslån med gjenværende løpetid kortere enn ett år anses å inngå i sertifikatlånporteføljen. Obligasjonslånene har finansielle covenants basert på minimumskrav til egenkapitalandel.

Løpende likviditetsbehov i morselskapet finansieres normalt delvis ved sertifikatlån med løpetid 3 til 12 måneder. For å eliminere refinansieringsrisikoen ved kortsiktige innlån, samt dekke likviditetsbehov i utenlandsk valuta, er det etablert syndikert trekkrammer med DNB Bank, Danske Bank og Nordea Bank. Disse har gjenværende løpetid på ca. et år (550 mill. kr.) og ca. to år (500 mill. kr.). Nortura kan trekke i norske kroner, engelske pund, danske kroner og Euro.

I tillegg har Nortura en syndikert trekkramme på 50 mill. kr. som kan brukes når Fondet for Kjøtt i Landbruksdirektoratet ikke dekker verdien av reguleringslageret. Denne har gjenværende løpetid på ca. et halvt år.

Frie likvider i morselskap og konsern

Nortura SA - konsernkontoordning

145 235

Nortura SA - kortsiktige investeringsfond

408 889

Datterselskaper

63 933

Sum frie likvider i konsern

618 057

Netto rentebærende gjeld i konsern

2 436 285

Andre markedsbaserte finansielle instrumenter

Nortura SA har plassert kortsiktig overskuddslikviditet i rentefond med lav risiko. Over tid kan vi forvente høyere avkastning enn plassering i bankinnskudd. Totalt plassert i kortsiktige pengemarkedsfond er 408,9 mill. kr pr 31.12.21. Fondet er vurdert til virkelig verdi.

Tilgjengelige lånerammer i morselskap og konsern

Langsiktige syndikerte lånerammer i NOK	Tatt opp	Forfall	Trukket	Tilgjengelig	Avdragsprofil
Transje med løpetid tre år fra signering	15.07.2021	22.03.2023		550 000	ingen
Transje med løpetid fem år fra signering	15.07.2021	21.12.2023		500 000	ingen
Transje med løpetid et år fra signering	15.07.2021	30.06.2022		50 000	ingen
Sum utrukne, langsiktige syndikerte lånerammer i NOK				1 100 000	
Flervaluta kassekredittrammer (denominert/ omregnet til NOK)				450 000	
Sum ledige trekkrammer i Nortura SA				1 550 000	
Ledige kassekredittrammer datterselskaper				69 397	
Sum ledige trekkrammer konsern				1 619 397	

Med bakgrunn i sikring av refinansieringsrisiko i trekkrammene, er kortsiktige innlån, herunder sertifikatlån og obligasjonslån med gjenstående løpetid kortere enn ett år, klassifisert som langsiktig gjeld, så lenge trekkrammene overstiger utestående kortsiktige innlån.

Lånerammer hos forretningsbanker og nedbetalingslån hos Innovasjon Norge og Nordiske Investeringsbanken har finansielle covenants basert på nøkkeltall for soliditet (EK-andel) og gjeldsbetjeningssevne (netto rentebærende gjeld/ driftsresultat før avskrivninger).

Gjennomsnittlig rentesats for innlån i konsernet i 2021 var 3,44 %.

Kortsiktig finansiering morselskap og konsern

Det er etablert flervaluta konsernkontosystem i DNB Bank ASA for Nortura SA med kassekreditt på 450 mill. kr. og for Biosirk Norge AS på 30 mill. kr. Morselskapet Nortura SA er i henhold til avtalene ansvarlig for datterselskapenes samlede trekkdisponering under disse rammene.

Noridane Foods AS (N) og Noridane Foods A/S (Danmark) har en egen kassekreditt på 40 mill. danske kr i Jyske Bank A/S. Morselskapet Nortura SA garanterer for samlede trekkdisponering under denne rammene.

De enkelte datterselskaper i konsernet er finansiert hovedsakelig ved lån fra morselskapet, mens lån fra eksterne motparter er begrenset til 23,0 mill. kr. Finansiering via morselskapet er delvis klassifisert som langsiktig gjeld i datterselskap og langsiktig lån til foretak i samme konsern i morselskapet.

Det er etablert avtale med DNB om fordringskreditt (factoring) med en ramme på 1.385 mill. kr. for salg til flere av Norturas kunder. Pr. 31.12.2021 utgjorde solgte fakturaer under denne rammeavtalen 167 mill. kr.

NOTE 17: SKATT

Betalbar skatt	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Resultat før skattekostnad	169 923	264 879	131 238	176 284
Permanente forskjeller ink. Konsernelimineringer	-185 087	-108 037	-341 109	-169 574
Resultatandel tilknyttede selskap	-57 338	-62 122	-57 127	-59 624
Underskudd til fremføring	-26 164	-27 976	-2	-95
Endring midlertidige forskjeller	269 259	48 018	267 000	53 009
Grunnlag betalbar skatt (netto)	170 593	114 762	0	0
Skatt (22%)	39 872	28 129	0	0
Formueskatt	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum betalbar skatt	44 872	33 129	5 000	5 000
Andre konserneffekter	-8 615	0	0	0
Sum betalbar skatt i balansen	36 257	33 129	5 000	5 000

Skattekostnad				
Årets betalbare skatt	44 837	33 155	5 000	5 000
Beregnet skatt av etterbetaling og skatt på poster ført mot egenkapital	0	-13 619	0	-13 619
For mye/for lite avsatt tidligere år	139	117	139	117
Utsatt skatt, netto endring og konserneffekter	-54 191	7 097	-58 769	1 787
Sum skattekostnad	-9 215	26 750	-53 630	-6 715

Spesifikasjon av forskjeller	Konsern 31.12.2021	Konsern 31.12.2020	Morselskap 31.12.2021	Morselskap 31.12.2020
Anleggsreserve driftsløsøre	-1 196 764	-1 056 623	-1 143 701	-1 000 156
Pensjonsmidler/pensjonskassen	231 035	230 916	230 550	230 550
Gevinst- og tapskonto	3 266	3 576	3 545	3 925
Varelager	-39 949	-17 790	-34 237	-9 465
Leasing	176	289	0	0
Fordringsreserver	-9 971	-9 348	-6 800	-6 000
Regnskapsmessige avsetninger	-200 718	-175 649	-189 123	-150 085
Pensjonsforpliktelser	-55 368	-57 983	-54 170	-57 184
Andre forskjeller	6 684	0	7 272	230 550
Sum midlertidige tidsforskjeller	-1 261 609	-1 082 612	-1 186 664	-988 415
Underskudd til fremføring	-492 315	-422 788	-240 675	-169 384
Forskjell knyttet til rentebegrensingsregler	-294	-4 217	0	0
Andre forskjeller	68 840	81 877	2 678	269
Sum midlertidige forskjeller	-1 685 378	-1 427 740	-1 424 661	-1 157 530
Utsatt skattefordel (22%)	370 783	314 103	313 425	254 657
Ikke balanseført utsatt skattefordel	10 894	435	0	0
Vist i balansen				
Utsatt skattefordel	367 314	318 167	313 425	254 657
Utsatt skatteforpliktelse	7 031	3 890	0	0
Netto utsatt skattefordel og utsatt skatt	360 283	314 277	313 425	254 657

Utsatt skattefordel kan sannsynliggjøres gjennom fremtidig inntjening.

NOTE 18: EGENKAPITAL

Frivillig andelskapital som er sagt opp, blir overført til kortsiktig gjeld. Endelig beslutning om utbetaling av frivillig andelskapital skjer på årsmøtet. Årlig avsatte beløp inntilstående på medlemskapitalkonto kan tilbakebetales kontoinnehaver 7 år etter det året avsetningen fant sted, men endelig beslutning om utbetaling skjer på bakgrunn av vedtak på årsmøtet. Det er avsatt for utbetaling av medlemskapital i 2022 på 74 mill. kr i tillegg til avkastning på obligatorisk andelskapital, frivillig andelskapital og medlemskapital på 17,5 mill. kr. Endelig beslutning om utbetaling skjer på årsmøtet.

EGENKAPITALEN I MORSELSKAPET

Årets endringer i egenkapital	Obligatorisk andelskapital	Frivillig andelskapital	Annen egenkapital	Fond for vurderingsforskjeller	Medlemskapitalkonto	Etterbetalingsfond	Sum
Egenkapital 31.12.20 hos morselskapet	217 034	384	1 884 914	152 371	451 382	392 534	3 098 618
Endring andelskapital	-2 940						-2 940
Utbetalt medlemskapitalkonto og renter			-6 896		-2 296		-9 192
Avsatt utbetaling fra medlemskapitalkonto		-384	-17 488		-73 984		-91 856
Årets resultat			17 488	14 581	75 000	77 799	184 868
Feil i tidligere års regnskap ført mot egenkapitalen			-22 677				-22 677
Andre endringer			-7 546				-7 546
Egenkapital 31.12.21 hos morselskapet	214 094	0	1 847 795	166 952	450 102	470 333	3 149 276

Rente er beregnet på statsobligasjoner med fem års løpetid tillagt 1 % som utgjør til sammen 2,62 % i 2021.

EGENKAPITALEN I KONSRNET

Årets endringer i egenkapital	Obligatorisk andelskapital	Frivillig andelskapital	Konsernets fond	Medlemskapitalkonto	Etterbetalingsfond	Minoritetsinteresser	Sum
Egenkapital 31.12.20 hos konsernet	217 034	384	1 981 846	451 382	392 534	211 984	3 255 163
Endring andelskapital	-2 940						-2 940
Utbetalt medlemskapitalkonto og renter			-6 896	-2 296			-9 192
Avsatt utbetaling fra medlemskapitalkonto		-384	-17 488	-73 984			-91 856
Tilgang/avgang minoritet						1 000	1 000
Årets resultat			-15 648	75 000	77 799	41 988	179 139
Minoritetens andel utbytte						-26 590	-26 590
Feil i tidligere års regnskap ført mot egenkapitalen			-22 677				-22 677
Omregningsdifferanse og andre endringer			8 826			-2 211	6 615
Egenkapital 31.12.21 hos konsernet	214 094	0	1 927 963	450 102	470 333	226 171	3 288 663

NOTE 19: OFFENTLIGE TILSKUDD

For Nortura Konsernet og Nortura SA er det mottatt statlige tilskudd i henhold til tabellen under. Tilskuddene er ført etter bruttometoden. Tilskuddene inngår i Annen driftsinntekt jf note 3.

	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Norges Forskningsråd	8 911	4 591	8 911	4 591
Skattefunn	3 745	5 696	2 637	3 761
Statens landbruksforvaltning	125 159	103 478	25 313	6 178
Annet	8 621	8 864	-	-
Sum offentlige tilskudd	146 437	122 629	36 862	14 531

Forklaring:

Norges Forskningsråd: Tilskudd i hvert enkelt prosjekt i henhold til regelverk hos Norges Forskningsråd.

Statens landbruksforvaltning: Prisnedskrivingstilskudd for eggprodukter i henhold til dagens regelverk og Sodd tilskudd i henhold til dagens regelverk. For konsern vil det også være inntekter som mottas som omsetningsavgift.

NOTE 20: REGNSKAP FOR ANVENDELSE AV OMSETNINGSAVGIFTEN FOR MORSELSKAPET

Oversikt over disponerte midler

Mottatte midler	Morselskap 2021	Morselskap 2020
Saldo midler til gode/-skyldig pr 01.01	105 897	70 272
Omsetningsavgiftsmidler mottatt til reguleringsvirksomhet	-119 097	-84 596
Omsetningsavgiftsmidler mottatt til opplysningsvirksomhet	-73 990	-77 100
Sum mottatte midler	-87 190	-91 424
Forbrukte midler		
Opplysningsvirksomhet	60 224	62 028
Markedsregulering	41 539	135 293
Sum forbrukte midler	101 763	197 321
Midler til gode/skyldig	14 573	105 897
Mellomværende offentlige midler		
Midler til gode-/skyldig vedrørende markedsregulering og opplysningsvirksomhet	14 573	105 897
Til gode for trukne avgifter og tilskudd, samt korreksjoner mot tidligere perioder	-118 237	17 469
Driftskredittlån	-34 000	-119 000
Mellomværende med Landbruksdirektoratet vedrørende markedsregulering pr 31.12.	-137 664	4 366

NOTE 21: TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTNER

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 5, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 14. Nortura SA er et samvirkeforetak hvor andelseierne er leverandører til foretaket. I oppstillingen nedenfor tas transaksjoner med andelseierne ikke hensyn til.

KONSERNETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

a) Salg av varer og tjenester	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
- Datterselskap	2 727 887	2 730 143	1 793 443	1 662 357
- Tilknyttede selskaper	876 956	851 438	358 173	313 974
Sum salg av varer og tjenester	3 604 843	3 581 581	2 151 616	1 976 331

b) Kjøp av varer og tjenester	Konsern 2021	Konsern 2020	Morselskap 2021	Morselskap 2020
- Datterselskap	2 727 887	2 730 143	589 223	742 630
- Tilknyttede selskaper	477 837	395 462	448 899	370 135
Sum kjøp av varer og tjenester	3 205 724	3 125 605	1 038 122	1 112 765

I styret for Nortura SA

Oslo, 9. mars 2022

Trine Hasvang Vaag
Styreleder

Jan Erik Fløtre
Nestleder

Anne Marit Panengstuen
Konsernsjef

Merethe Sund

Ole Reino Tala

Hans Amund Braastad

Tone Steinland

Olav Håkon Ulfesnes

Bente Borgen

Tronn Flittie

Kenneth Johansen

Ken Ove Sletthaug

Erlend Rønning

Tove Berit Berg

Ronny Aunan

ALTERNATIVE RESULTATMÅL

Alternative resultatmål (APM) er Norturas finansielle måltall for historiske eller framtidige økonomiske resultater, balanse eller kontantstrøm. Disse vil avvike fra økonomiske måltall som er definert eller spesifisert i regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

Nortura benytter følgende alternative resultatmål:

Dokument	Alternative resultatmål	Definisjon/Beregning
Årsmelding Tertialrapport	EBITDA	Driftsresultat pluss avskrivninger og nedskrivninger
Årsmelding Tertialrapport	Justert EBITDA	EBITDA justert for engangseffekter
Årsmelding Tertialrapport	EBIT	Driftsresultat
Årsmelding	Netto rentebærende gjeld (NIBD)	Brutto rentebærende gjeld minus likvider inkludert investeringer i "investment grade" rentefond
Tertialrapport	Justert netto rentebærende gjeld (NIBD)	NIBD fratrukket 50% av Norturas subordinerte hybrid obligasjonslån
Årsmelding Tertialrapport	Totalkapital	Egenkapital pluss total gjeld
Tertialrapport	Justert egenkapital	Egenkapital tillagt 50% av Norturas hybrid obligasjonslån
Årsmelding	Totalkapitalrentabilitet	Driftsresultat pluss finansinntekter delt på gjennomsnittlig totalkapital i %
Årsmelding Tertialrapport	Egenkapitalandel	Egenkapital i % av totalkapital
Årsmelding	Egenkapitalrentabilitet	Resultat før skatt delt på gjennomsnittlig egenkapital i %
Årsmelding	Gjeldsgrad	Total gjeld delt på egenkapital
Årsmelding	Gjeldsbetjeningsevne	Netto rentebærende gjeld delt på EBITDA
Tertialrapport	Justert gjeldsbetjeningsevne	Justert netto rentebærende gjeld delt på justert EBITDA
Tertialrapport	Bruttofortjeneste	Sum driftsinntekter minus varekostnad
Tertialrapport	Bruttomargin	Bruttofortjeneste i % av sum driftsinntekter

BDO AS
Munkedamsveien 45
Postboks 1704 Vika
0121 Oslo

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøte i Nortura SA

Konklusjon

Vi har revidert Nortura SA sitt årsregnskap.

Årsregnskapet består av:

- Selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav
- Gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å

rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 09 mars 2022

BDO AS

Norunn Byrkjeland
statsautorisert revisor

nortura.no